

ĐỀ ÁN PHÁT TRIỂN DU LỊCH THÀNH PHỐ PHAN RANG – THÁP CHÀM GIAI ĐOẠN 2023 – 2025, ĐỊNH HƯỚNG ĐẾN NĂM 2030

MỤC LỤC

PHẦN I. MỞ ĐẦU	3
I. Sự cần thiết xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030	3
II. Căn cứ pháp lý xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030	5
1. Văn bản cấp Trung ương	5
2. Văn bản cấp địa phương	6
III. Phạm vi, quy mô xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030	8
IV. Phương pháp xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030	8
1. Phương pháp nghiên cứu tài liệu	8
2. Phương pháp phân tích SWOT	8
3. Phương pháp tiếp cận có sự tham gia	9
PHẦN II. ĐÁNH GIÁ TỔNG HỢP THÀNH PHỐ PHAN RANG – THÁP CHÀM	10
I. Đánh giá các nguồn lực về điều kiện tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên Phan Rang – Tháp Chàm	10
1. Điều kiện tự nhiên	10
2. Tài nguyên thiên nhiên	11
II. Đánh giá các nguồn lực về điều kiện kinh tế - xã hội Phan Rang – Tháp Chàm	12
1. Nguồn lực về kinh tế - xã hội của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	12
2. Sự quan tâm của các cấp Thành phố đến hoạt động du lịch	14
III. Hiện trạng phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	16
1. Tóm tắt lịch sử và quá trình hình thành thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	16
2. Vị trí, vai trò của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm trong phát triển kinh tế nói chung và hoạt động du lịch nói riêng tại tỉnh Ninh Thuận	18
3. Hiện trạng phát triển các hoạt động du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	20
IV. Phân tích SWOT hiện trạng phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	32
1. Thực trạng điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	32
2. Phối hợp chiến lược	36
3. Tổng hợp các chiến lược	38
4. Phân nhóm chiến lược	38
PHẦN III. ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH THÀNH PHỐ PHAN RANG – THÁP CHÀM	41
I. Quan điểm, mục tiêu xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030	41
1. Quan điểm xây dựng đề án	41
2. Mục tiêu xây dựng đề án	41
II. Định hướng phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	41
1. Định hướng quy hoạch cơ sở hạ tầng – cảnh quan du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	41
2. Định hướng phát triển sản phẩm du lịch văn hoá, làng nghề và du lịch sinh thái thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	51
3. Định hướng điểm trung bày OCOP và kết nối du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	60
4. Đề xuất các tuyến điểm du lịch tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	62
5. Đề xuất liên kết nội, ngoại vùng thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	65
6. Đề xuất xây dựng bộ nhận diện thương hiệu du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	67
7. Đề xuất xây dựng bộ câu chuyện thuyết minh du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	68
8. Đề xuất xây dựng phần mềm hệ thống quản lý, hướng dẫn, quảng bá thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	69

9. Giải pháp đào tạo nguồn nhân lực và định hướng khởi nghiệp thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	70
10. Định hướng kêu gọi xúc tiến đầu tư thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	74
11. Xây dựng kế hoạch chi tiết và khái toán kinh phí triển khai Đề án	76
III. Bản vẽ	79
IV. Vốn đầu tư	80
1. Tổng vốn đầu tư	80
2. Cơ cấu nguồn vốn	80
V. Hiệu quả triển khai	80
1. Hiệu quả kinh tế	80
2. Hiệu quả xã hội	80
3. Hiệu quả môi trường	81
VI. Tổ chức thực hiện	81
1. Phân công tổ chức thực hiện	81
2. Chế độ thông tin, giám sát	84
PHẦN IV. KẾT LUẬN	84

ĐỀ ÁN PHÁT TRIỂN DU LỊCH
THÀNH PHỐ PHAN RANG – THÁP CHÀM
GIAI ĐOẠN 2023 - 2025, ĐỊNH HƯỚNG ĐẾN NĂM 2030

PHẦN I. MỞ ĐẦU

I. Sự cần thiết xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là đô thị ven biển của tỉnh Ninh Thuận có diện tích 79,18 km² gồm 15 phường và 01 xã. Phía Bắc thành phố giáp với huyện Bác Ái và huyện Ninh Hải, phía Tây giáp huyện Ninh Sơn, phía Nam giáp huyện Ninh Phước, phía Đông giáp biển Đông. Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm được xem là vị trí đầu mối với trục giao thông quốc lộ 1A, quốc lộ 27 đi Đà Lạt, đồng thời có tuyến đường sắt thống nhất Bắc – Nam đi qua ga Tháp Chàm, rất thuận lợi cho việc vận chuyển hàng hoá. Bên cạnh đó, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cách cảng biển và cảng hàng không Quốc tế Cam Ranh khoảng 60 km và thành phố Nha Trang 100 km về phía Bắc, cách Tp.HCM 350 km về phía Nam, cách thành phố Đà Lạt 110 km về phía Tây. Chính đặc điểm này đã hình thành nên vùng tam giác phát triển Đà Lạt – Phan Rang – Nha Trang.

Từ một thị xã trực thuộc tỉnh, Phan Rang – Tháp Chàm đã vươn mình trở thành thành phố trực thuộc tỉnh vào năm 2007. Qua gần một thập kỷ phát triển vững mạnh, đến năm 2015, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm đã được công nhận thành đô thị loại II thông qua Quyết định 252/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ. Thành phố đã tái cơ cấu nền kinh tế từ công nghiệp – tiểu thủ công nghiệp, thương mại – dịch vụ, nông nghiệp – thủy sản thành thương mại – dịch vụ, công nghiệp – tiểu thủ công nghiệp, nông nghiệp – thủy sản. Thành phố đã cơ bản hoàn chỉnh quy hoạch tổng thể kinh tế xã hội, quy hoạch sử dụng đất; trên cơ sở đó, định hướng, huy động các nguồn lực đầu tư phát triển, quan tâm đến đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội, chỉnh trang đô thị

và hình thành các khu đô thị mới như Khu đô thị mới Đông Bắc, Khu đô thị biển Bình Sơn – Ninh Chữ, tạo dấu ấn và diện mạo mới của thành phố.

Trong lĩnh vực kinh tế, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm đã xác định lấy thương mại – dịch vụ, du lịch là ngành mũi nhọn, công nghiệp – xây dựng là động lực để đột phá phát triển. Năm 2020, thương mại – dịch vụ là ngành kinh tế mũi nhọn đóng góp đáng kể đối với sự tăng trưởng của thành phố chiếm tỷ trọng 63%; công nghiệp – xây dựng chiếm khoảng 30%. Đây được xem là hướng đi đúng đắn của Đảng bộ thành phố Phan Rang – Tháp Chàm trong chiến lược phát triển để thành phố xứng tầm là trung tâm chính trị, văn hoá, đầu tàu của cả tỉnh.

Hiện tại, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là trung tâm chính trị, kinh tế, dịch vụ, văn hoá của Ninh Thuận. Đồng thời, thành phố là đô thị hạt nhân kết nối các lĩnh vực kinh tế, trong đó có lĩnh vực du lịch đối với các địa phương khác của tỉnh. Khách du lịch đến với Phan Rang – Tháp Chàm không chỉ vì những bãi biển xanh với bãi cát trải dài, mà nơi đây còn lưu giữ những di sản văn hoá đậm màu sắc Champa. Hiện tại ngành du lịch, dịch vụ thành phố tăng trưởng bình quân 21,4% với nhiều dự án du lịch quy mô lớn được đầu tư nhằm khai thác tiềm năng lợi thế về du lịch biển, du lịch văn hoá, hội thảo, hội nghị được hoàn thành và đưa vào sử dụng để phục vụ khách du lịch trong và ngoài nước. Hệ thống khách sạn, nhà hàng, khu nghỉ dưỡng tại thành phố không ngừng phát triển và đáp ứng được nhu cầu nghỉ dưỡng, tổ chức hội nghị, hội thảo quy mô khu vực và cả nước.

Phát triển du lịch biển với vai trò hạt nhân là các đô thị có vai trò đặc biệt quan trọng trong chiến lược phát triển du lịch với vai trò là ngành kinh tế mũi nhọn theo tinh thần Nghị quyết 08/NQ-TW ngày 16/01/2017 của Bộ Chính trị và Nghị quyết 66/NQ-HĐND ngày 09/12/2022 của Hội đồng nhân dân tỉnh Ninh Thuận về phát triển du lịch Ninh Thuận trở thành ngành kinh tế mũi nhọn giai đoạn 2021 – 2025, tầm nhìn đến năm 2030. Là một trong những đô thị biển của Việt Nam, việc xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang –

Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030 là cần thiết và cấp bách nhằm khai thác lợi thế loại hình du lịch đô thị dựa trên thế mạnh của thành phố biển nổi tiếng, nhiều di tích văn hoá lịch sử đặc trưng mang dấu ấn Champa. Phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm hướng tới thương hiệu sản phẩm du lịch đô thị biển nổi tiếng, trung tâm tổ chức sự kiện, lễ hội, trung tâm vui chơi, giải trí, thể thao biển của Việt Nam.

II. Căn cứ pháp lý xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030

1. Văn bản cấp Trung ương

Căn cứ Luật tổ chức chính quyền địa phương ngày 19/6/2015;

Căn cứ Luật du lịch ngày 19/6/2017;

Căn cứ Luật Đầu tư công ngày 13/6/2019;

Căn cứ Luật Bảo vệ môi trường;

Căn cứ Nghị quyết số 08-NQ/TW ngày 16/01/2017 của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn;

Căn cứ Nghị quyết số 103/NQ-CP ngày 06/10/2017 của Chính phủ Ban hành Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết số 08-NQ/TW ngày 16/01/2017 của Bộ Chính trị khoá XII về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn;

Căn cứ Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045;

Căn cứ Nghị định số 08/2022/NĐ-CP ngày 10/01/2022 của Chính phủ Quy định chi tiết một số điều Luật bảo vệ môi trường.

Căn cứ Quyết định số 201/QĐ-TTg ngày 22/01/2013 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt “Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030”;

Căn cứ Quyết định số 2350/QĐ-TTg ngày 24/12/2014 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch vùng Duyên hải Nam Trung Bộ đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030;

Căn cứ Quyết định số 147/QĐ-TTg ngày 22/01/2020 của Thủ tướng Chính phủ về Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030.

Quyết định 922/QĐ-TTg ngày 02/8/2022 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt chương trình phát triển du lịch nông thôn trong xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021 – 2025.

2. Văn bản cấp địa phương

Căn cứ Quyết định số 244/QĐ-UBND ngày 2/10/2012 của Chủ tịch UBND tỉnh Ninh Thuận phê duyệt Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Ninh Thuận đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030;

Căn cứ Kế hoạch số 236/KH-UBND ngày 11/10/2017 của Ủy ban nhân dân thành phố Phan Rang – Tháp Chàm về triển khai thực hiện Chương trình hành động số 146-CTr/TU ngày 21/8/2017 của Ban Thường vụ Thành ủy Phan Rang – Tháp Chàm về “phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn”.

Căn cứ Nghị quyết số 03-NQ/TU ngày 02/02/2021 của Ban Thường vụ Thành ủy về phát triển ngành thương mại – dịch vụ thành phố Phan Rang - Tháp Chàm, cốt lõi là phát triển đô thị du lịch giai đoạn 2021 - 2025;

Căn cứ Nghị quyết số 04-NQ/TU ngày 31/8/2021 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về phát triển du lịch Ninh Thuận trở thành ngành kinh tế mũi nhọn giai đoạn 2021 – 2025 và tầm nhìn đến năm 2030;

Căn cứ Nghị quyết số 10-NQ/TU ngày 10/5/2022 của Ban Chấp hành Đảng bộ Thành phố khoá XII về phát triển kinh tế biển đến năm 2025, định hướng đến năm 2030.

Căn cứ Nghị quyết số 25-NQ/TU ngày 04/5/2023 của Ban Chấp hành Đảng bộ Tỉnh Khoá XIV về phát triển kinh tế đô thị, trọng tâm là xây dựng Phan Rang – Tháp Chàm thành thành phố thông minh, tạo động lực phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Ninh Thuận đến năm 2025, định hướng đến năm 2030.

Căn cứ Quyết định số 555/QĐ-UBND ngày 03/10/2021 của UBND tỉnh Ninh Thuận phê duyệt Đề án phát triển du lịch Ninh Thuận giai đoạn 2021 – 2025, tầm nhìn đến năm 2030;

Căn cứ Nghị quyết số 17/NQ-TU ngày 17/01/2022 của Tỉnh ủy Ninh Thuận về phát triển kinh tế biển giai đoạn đến năm 2025, tầm nhìn đến năm 2030;

Căn cứ Nghị quyết 66/NQ-HĐND ngày 09/12/2022 của Hội đồng nhân dân tỉnh Ninh Thuận về phát triển du lịch Ninh Thuận trở thành ngành kinh tế mũi nhọn giai đoạn 2021 – 2025, tầm nhìn đến năm 2030;

Căn cứ Kế hoạch số 88-KH/TU ngày 29/10/2021 của Thành ủy Phan Rang – Tháp Chàm về Triển khai thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TU, ngày 31/8/2021 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về phát triển du lịch Ninh Thuận trở thành ngành kinh tế mũi nhọn giai đoạn 2021 – 2025 và tầm nhìn đến năm 2030.

Căn cứ Kế hoạch số 53/KH-UBND ngày 27/02/2023 của UBND thành phố Phan Rang – Tháp Chàm triển khai thực hiện nhiệm vụ phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn năm 2023 trên địa bàn thành phố Phan Rang – Tháp Chàm;

Căn cứ Kế hoạch số 209-KH/TU ngày 28/02/2023 của Thành ủy Phan Rang – Tháp Chàm về việc Giám sát thực hiện Nghị quyết số 03-NQ/TU, ngày 02/02/2021 của Ban Thường vụ Thành ủy về phát triển ngành thương mại – dịch vụ thành phố Phan Rang – Tháp Chàm, cốt lõi là phát triển đô thị du lịch giai đoạn 2021 – 2025;

Căn cứ Kế hoạch số 816/KH-UBND ngày 08/3/2023 của Ủy ban nhân dân tỉnh Ninh Thuận về việc triển khai thực hiện các giải pháp kích cầu du lịch tỉnh Ninh Thuận năm 2023;

Căn cứ Kế hoạch số 94/KH-UBND ngày 20/3/2023 của UBND thành phố Phan Rang – Tháp Chàm triển khai thực hiện các giải pháp kích cầu du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm, Ninh Thuận năm 2023;

Căn cứ Quyết định số 2643/QĐ-UBND ngày 18/7/2023 của UBND thành phố về việc phê duyệt đề cương Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030;

Căn cứ Quyết định số 2700/QĐ-UBND ngày 24/7/2023 của UBND thành phố về việc phê duyệt dự toán kinh phí xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030;

Căn cứ Thông báo số 790/TB-UBND ngày 21/7/2023 của UBND thành phố Phan Rang – Tháp Chàm về Kết luận của Chủ tịch UBND thành phố Nguyễn Thành Phú tại cuộc họp triển khai xây dựng Đề án định hướng phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm, giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030.

III. Phạm vi, quy mô xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030

Phạm vi không gian: thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Phạm vi thời gian: từ năm 2023- 2025, định hướng đến năm 2030

IV. Phương pháp xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030

1. Phương pháp nghiên cứu tài liệu

Thực hiện thu thập tư liệu, thư tịch, báo cáo, số liệu thống kê tại các cơ quan thống kê, các cơ quan quản lý nhà nước để từ đó làm cơ sở lý luận phân tích, phục vụ cho việc nghiên cứu đề án.

2. Phương pháp phân tích SWOT

Với phương pháp này sẽ hỗ trợ trong việc phân tích và nhận diện những điểm mạnh (S), điểm yếu (W), cơ hội (O) và thách thức (T) về sản phẩm du lịch trên địa bàn thành phố. Trên cơ sở phân tích hiện trạng, tiềm năng phát triển, các rào cản, nhóm nghiên cứu đưa ra những giải pháp cho việc phát triển các sản phẩm đặc trưng có tiềm năng và phù hợp với năng lực địa phương.

3. Phương pháp tiếp cận có sự tham gia

Thực hiện các đợt khảo sát thực tế để thu thập những thông tin từ vùng đề án như việc nhận diện thực trạng phát triển du lịch tại thành phố.

PHẦN II. ĐÁNH GIÁ TỔNG HỢP THÀNH PHỐ PHAN RANG – THÁP CHÀM

I. Đánh giá các nguồn lực về điều kiện tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên Phan Rang – Tháp Chàm

1. Điều kiện tự nhiên

Thành phố Phan Rang - Tháp Chàm là đô thị đồng bằng ven biển Nam trung bộ, có toạ độ địa lý 11⁰35' vĩ độ Bắc và 108⁰60' kinh độ Đông với diện tích tự nhiên của thành phố là 79,38km². Thành phố Phan Rang - Tháp Chàm phía Bắc giáp huyện Ninh Hải, phía Nam giáp huyện Ninh Phước, phía Tây giáp huyện Ninh Sơn - Bác Ái, phía Đông giáp biển Đông. Thành phố Phan Rang - Tháp Chàm có vị trí đầu mối tại khu vực ngã ba giữa trục giao thông Quốc lộ 1A với Quốc lộ 27 đi thành phố Đà Lạt.

Địa hình: Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nằm trên vùng đồi thấp và đồng bằng ven biển miền Nam Trung Bộ, hướng dốc chủ yếu của địa hình từ Tây Bắc xuống Đông Nam địa hình bao gồm:

+ Địa hình đồi thấp: Gồm các đồi thấp ở khu vực Tháp Chàm độ cao từ 15m ÷ 55m – độ dốc sườn đồi từ 10% ÷ 30%.

+ Địa hình dạng bằng phẳng: Bao gồm khu vực đất bồi ven sông và các ruộng cao, độ cao từ 3m ÷ 15m, độ dốc nền địa hình từ 1% ÷ 10%.

+ Địa hình thấp trũng: Gồm các khu ruộng trũng và ao hồ xen kẽ, có cao độ < 2,5m thường bị ngập nước.

Khí hậu: Thành phố Phan Rang - Tháp Chàm có khí hậu nhiệt đới gió mùa với đặc trưng gió nhiều và khô nóng, nhiệt độ cao quanh năm, trung bình 270C-320C, số giờ nắng từ 2.500 - 3.000 giờ; lượng mưa trung bình từ 900 - 1100mm/năm; chế độ gió theo hai hướng: Đông Bắc và Tây Nam, tốc độ trung bình là 2,7m/s. Thời tiết tại Phan Rang - Tháp Chàm có 02 mùa rõ rệt, mùa mưa từ tháng 9 đến tháng 11 và mùa khô từ tháng 12 đến tháng 8 năm sau. Với khí hậu đặc trưng nóng quanh năm, thành phố Phan Rang - Tháp Chàm sẽ là điều kiện tốt để phát triển các loại hình du lịch tắm biển, nghỉ dưỡng kết hợp với các

loại hình giải trí trên biển; thuận lợi phát triển sản xuất nông nghiệp với các đặc sản địa phương như nho, hành, tỏi,... phát triển chăn nuôi gia súc như bò, dê, cừu,...

Thủy văn: Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm chịu ảnh hưởng trực tiếp của chế độ thủy văn sông Dinh. Sông Dinh còn được gọi là sông Cái Phan Rang bắt nguồn từ dãy núi cao E Lâm Thượng giáp với tỉnh Lâm Đồng rồi đổ ra biển Đông ở vịnh Phan Rang. Sông Dinh chịu ảnh hưởng của cả hai yếu tố là triều và lũ.

+ Mùa mưa từ tháng 9 đến tháng 12 dòng chảy lớn có lũ.

+ Mùa kiệt từ tháng 1 đến tháng 8. Dòng chảy phụ thuộc vào việc xả nước tưới của thủy điện Đa Nhim cho hạ du.

+ Mực nước ống Dinh lớn nhất khi có mưa lũ ứng với các tần suất tại cầu Đạo Long.

2. Tài nguyên thiên nhiên

- Tài nguyên biển:

Thành phố Phan Rang - Tháp Chàm có bờ biển dài 8 km, bờ biển có độ dốc thấp, bãi cát rộng rất thuận lợi cho việc phát triển du lịch biển, du lịch nghỉ dưỡng cao cấp và các loại hình thể thao trên biển. Bãi biển Bình Sơn - Ninh Chữ được đánh giá là một trong những bãi tắm đẹp của cả nước và rất thuận lợi cho phát triển du lịch.

Cửa biển Đông Hải của thành phố gắn liền với ngư trường biển tỉnh Ninh Thuận là một trong những ngư trường lớn của cả nước với nhiều chủng loại hải sản phong phú, nhiều loại cá với giá trị kinh tế cao như tôm hùm, mực, cá thu, cá mú,... Cảng cá Đông Hải sẽ là nâng cấp thành trung tâm dịch vụ hậu cần nghề cá của tỉnh, cung ứng các dịch vụ hậu cần cho khai thác, thu mua, chế biến và cung cấp nguyên liệu cho các nhà máy chế biến hải sản.

- Tài nguyên nước

Nguồn nước cung cấp cho thành phố Phan Rang - Tháp Chàm chủ yếu là nước mặt, nước ngầm; nước mặt từ nguồn nước Sông Dinh, đập Nha Trinh, Lâm Cẩm và hệ thống xả nước của nhà máy thủy điện Đa Nhim.

Hệ thống cấp nước của các nhà máy nước trên địa bàn thành phố đã được đầu tư nâng cấp hiện đại, đảm bảo đáp ứng được nhu cầu cung cấp nước sạch cho sản xuất và sinh hoạt của cư dân trong thành phố. Hệ thống thoát nước và xử lý nước thải cũng đang được đầu tư xây dựng hoàn chỉnh.

- Tài nguyên đất

Thành phố Phan Rang - Tháp Chàm có diện tích tự nhiên 7.938 ha với đặc điểm đất đai và địa hình tương đối bằng phẳng thuận lợi cho phát triển sản xuất, đặc biệt là đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội và mở rộng không gian đô thị.

II. Đánh giá các nguồn lực về điều kiện kinh tế - xã hội Phan Rang – Tháp Chàm

1. Nguồn lực về kinh tế - xã hội của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là trung tâm kinh tế trọng điểm, đang nắm giữ vai trò là đầu mối giao thông kết nối các trục hành lang kinh tế từ khu vực Cao nguyên Lâm Đồng ra biển và kết nối các đô thị ven biển với nhau tạo nên nền tảng thuận lợi để phát triển kinh tế, xã hội. Thành phố nằm trên trục giao thông trọng yếu Bắc - Nam - Tây Nguyên với 02 tuyến quốc lộ chạy ngang là Quốc lộ 1A (Bắc - Nam), Quốc lộ 27 đi thành phố Đà Lạt và các tỉnh Tây Nguyên. Hệ thống giao thông đô thị ngày càng được nâng cấp, nối liền các huyện trong tỉnh, các phường trong thành phố và đáp ứng được nhu cầu đi lại của người dân trong địa bàn thành phố.

Thành phố Phan Rang - Tháp Chàm có tuyến đường sắt Bắc - Nam đi ngang qua. Ga Tháp Chàm cách trung tâm thành phố khoảng 05 km về hướng Tây. Thành phố Phan Rang - Tháp Chàm cách cảng hàng không Quốc tế và cảng biển Cam Ranh khoảng 60 km về hướng Bắc. Bên cạnh đó, sân bay Thành Sơn đã được đưa vào quy hoạch hệ thống sân bay toàn quốc giai đoạn 2021 –

2030, tầm nhìn mở rộng đến năm 2050 nhằm phục vụ hoạt động dân dụng và quân sự sẽ là một bước đột phá mới trong việc thu hút và phát triển hoạt động du lịch tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng và tỉnh Ninh Thuận nói chung.

Giai đoạn 2016 – 2020, thành phố đã huy động tổng vốn đầu tư toàn xã hội đạt 20.687 tỷ đồng, tăng 11,16%/năm. Trong đó, vốn ngân sách nhà nước đạt 6.442 tỷ đồng, chiếm 31,14%; vốn của các thành phần kinh tế đạt 14.245 tỷ đồng, chiếm 68,86%. Với những nguồn vốn được huy động, thành phố đã tập trung đầu tư vào các công trình xây dựng đô thị với trọng tâm là đầu tư các công trình giao thông, thoát nước, cây xanh và các công trình văn hoá xã hội có quy mô lớn trên địa bàn thành phố. Thành phố đã tăng cường vận động, thu hút nguồn vốn ưu tiên đầu tư một số công trình kết cấu hạ tầng cấp thiết phục vụ cho phát triển kinh tế - xã hội như hạ tầng các khu dân cư và chỉnh trang đô thị, hạ tầng giao thông; hạ tầng giáo dục - y tế; hạ tầng công nghiệp – thương mại dịch vụ; hạ tầng xã hội;...

Một số kết quả đáng ghi nhận trong quá trình nâng cấp hạ tầng, kỹ thuật và chỉnh trang đô thị tại thành phố là hệ thống thoát nước đô thị đã giải quyết được tình trạng ngập úng của thành phố, vỉa hè, cây xanh được mở rộng, chiếu sáng đô thị được đầu tư, các công trình văn hoá như Tượng đài, Quảng trường, Bảo tàng, Tháp Po Klong Garai, Trung tâm văn hoá Chăm,... đã được đầu tư xây dựng và bảo tồn để phục vụ cho hoạt động du lịch. Một số khu dân cư cũng đã được mở rộng như khu dân cư Mương Cát, khu dân cư Phước Mỹ, khu dân cư Mỹ Bình, khu đô thị Đông Bắc (Khu K1), Khu đô thị biển Bình Sơn – Ninh Chữ (Khu K2). Bên cạnh đó, Dự án Trung tâm dịch vụ thương mại nhà hàng khách sạn Quê Hương của Công ty TNHH Quê Hương tại phường Mỹ Đông đã được UBND tỉnh cấp điều chỉnh quyết định chủ trương đầu tư. Trong tương lai, đây sẽ là một điểm nhấn quan trọng trong phát triển cơ sở hạ tầng du lịch của thành phố.

Đối với các Chương trình mục tiêu quốc gia là Giảm nghèo bền vững, trong 06 tháng đầu năm 2023, thành phố đã giải ngân được 6.500 triệu đồng, đạt 53,4% kế hoạch của năm. Đối với Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới tại xã Thành Hải đã giải ngân được 1.280 triệu đồng, đạt 35,1%.

Nhìn chung, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm đã ngày càng hoàn thiện về cơ sở hạ tầng tương xứng với đô thị trung tâm của tỉnh. Bên cạnh đó, các chương trình hành động nhằm cải thiện đời sống văn hoá – xã hội trên địa bàn thành phố cũng đã được thực hiện và ghi nhận những kết quả. Những cơ sở trên là nền tảng để thành phố Phan Rang – Tháp Chàm đẩy mạnh phát triển các hoạt động trong ngành du lịch.

2. Sự quan tâm của các cấp Thành phố đến hoạt động du lịch

Các cấp lãnh đạo thành phố Phan Rang – Tháp Chàm đã có sự quan tâm đến hoạt động du lịch tại thành phố, đây được xem là ngành kinh tế mũi nhọn cần tập trung phát triển. Trong năm 2017, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm đã chủ động triển khai các hoạt động kinh doanh du lịch trên địa bàn thành phố. Cụ thể, công tác vệ sinh môi trường tại các điểm, khu du lịch biển được triển khai quyết liệt và thường xuyên; công tác ra quân lập lại trật tự vỉa hè, lòng đường được tăng cường góp phần hạn chế tình trạng mất vệ sinh công cộng, ô nhiễm môi trường; hình thành khu vực chợ đêm du lịch phục vụ khách du lịch quảng bá đặc sản của địa phương, giảm tình trạng chèo kéo du khách. Thành phố cũng triển khai đẩy mạnh thực hiện Bộ Quy tắc ứng xử văn minh du lịch trên địa bàn thành phố nhằm định hướng hành vi, thái độ, thói quen, cách thức ứng xử văn minh của tổ chức và cá nhân khi tham gia các hoạt động du lịch.

UBND thành phố đã triển khai nhiều giải pháp để phát triển du lịch. Cụ thể, năm 2019, thành phố tiếp tục đẩy mạnh thực hiện “Năm môi trường du lịch sạch” gắn với “Đổi mới nếp sống văn hoá, văn minh đô thị”. Thành phố đã chỉ đạo các ngành, các địa phương trực thuộc thành phố tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, thúc đẩy phát triển du lịch. Đặc biệt, thành phố chú trọng tuyên truyền nâng cao nhận thức của xã hội về thực hiện các nhiệm vụ phát

triển du lịch, thực hiện tốt nếp sống văn minh đô thị, chấp hành pháp luật, giữ gìn trật tự đô thị và vệ sinh môi trường, ứng xử văn minh nơi công cộng, xây dựng hình ảnh một thành phố du lịch thân thiện “không rác, không hàng rong, không ăn xin và an toàn”.

Ngày 02 tháng 02 năm 2021, Ban Thường vụ Thành uỷ đã ban hành Nghị quyết số 03-NQ/TU về phát triển ngành thương mại – dịch vụ thành phố Phan Rang – Tháp Chàm, cốt lõi là phát triển đô thị du lịch giai đoạn 2021 – 2025. Thành phố tiếp tục triển khai thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TU ngày 31/8/2021 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ Ninh Thuận về phát triển du lịch Ninh Thuận trở thành ngành kinh tế mũi nhọn giai đoạn 2021 – 2025 và tầm nhìn đến năm 2030. Trong những tháng đầu năm 2023, UBND thành phố đã chỉ đạo các ngành chuyên môn và các địa phương trên địa bàn triển khai các giải pháp nhằm phục hồi du lịch sau đại dịch Covid -19 và từng bước nâng cao chất lượng hoạt động dịch vụ du lịch, tạo khả năng cạnh tranh đồng thời quảng bá, kết nối tour thu hút du khách trong và ngoài nước đến tham quan, nghỉ dưỡng và lưu trú dài ngày trên địa bàn thành phố.

Thành phố tập trung khai thác các thế mạnh về du lịch biển và du lịch văn hoá đi đôi với công tác đảm bảo trật tự, vệ sinh, môi trường tại các điểm tham quan du lịch, nơi công cộng, điểm vui chơi giải trí,... với mục tiêu 3 không là “không rác, không hàng rong, không ăn xin” và 01 có là “có an toàn” nhằm xây dựng thành phố là điểm đến du lịch an toàn thân thiện.

Hiện tại, thành phố đang tiếp tục triển khai thực hiện việc cơ cấu lại ngành du lịch của thành phố để đáp ứng nhu cầu phát triển, trong đó đặc biệt chú trọng đến việc tái cơ cấu lại thị trường khách du lịch. Các hoạt động thành phố đang đặc biệt chú trọng triển khai đó là Kêu gọi, thu hút đầu tư phát triển cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ du lịch chất lượng cao, hiện đại, đáp ứng nhu cầu của du khách; Phát triển, làm mới các loại hình du lịch đa dạng dựa trên các tiềm năng và các lợi thế cạnh tranh, gắn với phát huy giá trị di sản và bản sắc văn hoá dân tộc; Nghiên cứu và triển khai các chính sách kích cầu, hỗ trợ doanh

nghiệp, hộ kinh doanh du lịch tiếp cận với các nguồn vốn, gói kích cầu; Đẩy mạnh việc chuyển đổi số đối với ngành du lịch;...

III. Hiện trạng phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

1. Tóm tắt lịch sử và quá trình hình thành thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Theo các tài liệu lịch sử¹, địa danh Phan Rang xuất phát từ địa danh người Chăm gọi là Pangdarang hay Pandaran. Từ thế kỷ XV trở về sau, trong các sách và bản đồ ghi là Bang Đô Lang, Bang Đồ Long, Phan Lung, Phan Lang, Man Rang, Ran Ran,... Vào mùa xuân năm Quý Tỵ (1653), được lệnh Chúa Nguyễn Phúc Tần (1648 - 1687), cai cơ Hùng Lộc Hầu đã lấy vùng đất từ bờ Bắc sông Phan Lung (sông Phan Rang, sông Dinh ngày nay) ra đến núi đá Bia - Đèo Cả lập dinh Thái Khang. Vùng đất Phan Rang - Tháp Chàm thuộc phủ Diên Ninh, là một trong hai phủ của dinh Thái Khang lúc bấy giờ. Đến năm 1693, Chúa Nguyễn Phúc Chu (1691 - 1725) đã mở rộng lãnh thổ xuống phía Nam, lấy toàn bộ vùng đất từ Phan Rang đến Bình Thuận lập trấn Thuận Thành và chia thành 4 đạo: Phan Rang, Phan Thiết, Ma Li và Phố Hải. Địa danh Phan Rang xuất hiện từ đây.

Năm Minh Mạng thứ 13 (1832) trấn Thuận Thành được đổi thành hai phủ: Ninh Thuận và Hàm Thuận. Năm Thành Thái thứ 13 (1901) ngày 20 tháng 5 năm 1901, triều Nguyễn thành lập tỉnh Phan Rang, bao gồm các đạo Ninh Thuận, huyện An Phước và huyện Tân Khai.

Từ đầu thế kỷ XX đến sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945, cùng với tỉnh Ninh Thuận, thành phố Phan Rang - Tháp Chàm cũng trải qua nhiều lần chia tách, tái lập thay đổi địa danh và địa giới hành chính. ngày 28 tháng 01 năm 1946, người Pháp tái chiếm tỉnh Ninh Thuận, chính quyền cách mạng lúc bấy giờ đã phân chia lại địa bàn và khu vực để thuận lợi cho chỉ đạo kháng chiến. Toàn tỉnh được chia thành 3 huyện là Ninh Hải Hạ, Ninh Hải Thượng và

---

¹ <https://prtc.ninhthuan.gov.vn/portal/Pages/2015/Xa-hoi-va-con-nguoi-thanh-pho-Phan-Rang---Thap-Cham.aspx>

huyện Ninh Sơn (thị xã Phan Rang - Tháp Chàm thuộc Ninh Hải Hạ) và đến tháng 02 năm 1947 bỏ huyện để lập thành 5 vùng, ta gọi vùng đất Phan Rang - Tháp Chàm là vùng 5. Tháng 8 năm 1948, vùng 5 được chính quyền Cách mạng đổi thành thị xã Phan Rang - Tháp Chàm. Từ đó, địa danh Phan Rang - Tháp Chàm chính thức ra đời.

Trước năm 1975, chính quyền Việt Nam Cộng Hoà chia Phan Rang - Tháp Chàm thành 2 đơn vị hành chính là thị trấn An Sơn là quận lỵ quận Bửu Sơn (đóng lại phương Đô Vinh ngày nay). Thị xã Phan Rang là tỉnh lỵ tỉnh Ninh Thuận. Sau năm 1975, Phan Rang - Tháp Chàm có 9 phường là Đô Vinh, Bảo An, Phước Mỹ, Phủ Hà, Thanh Phong, Mỹ Hương, Kinh Dinh, Đạo Long và Tấn Tài.

Từ tháng 2 năm 1976 đến tháng 4 năm 1977, Phan Rang - Tháp Chàm là tỉnh lỵ của tỉnh Thuận Hải (đến tháng 6 năm 1977 tỉnh lỵ chuyển về thị xã Phan Thiết). Thực hiện Quyết định số 124/CP ngày 27 tháng 4 năm 1977 của Hội đồng Chính phủ, thị xã Phan Rang (gồm 6 phường là Phủ Hà, Thanh Sơn, Mỹ Hương, Kinh Dinh, Đạo Long và Tấn Tài) là huyện lỵ huyện Ninh Hải; thị trấn Tháp Chàm (gồm 3 phường là Đô Vinh, Bảo An và Phước Mỹ) là huyện lỵ của huyện An Sơn.

Thực hiện Quyết định số 45/QĐ-HĐBT ngày 01 tháng 9 năm 1981 của Hội đồng Bộ trưởng (nay là Chính phủ), thị xã Phan Rang - Tháp Chàm được tái lập gồm 9 phường 03 xã và khu kinh tế mới Sông Than (thuộc địa bàn huyện Ninh Sơn) và chính thức đi vào hoạt động từ ngày 01 tháng 01 năm 1982; là thị xã trọng điểm khu vực phía Bắc tỉnh Thuận Hải. Đến ngày 26 tháng 12 năm 1991, trong kỳ họp thứ X, Quốc hội khoá VIII đã ra quyết định chia tỉnh Thuận Hải thành hai tỉnh Ninh Thuận và Bình Thuận. Tỉnh Ninh Thuận được tái lập và chính thức đi vào hoạt động từ ngày 01 tháng 4 năm 1992; thị xã Phan Rang - Tháp Chàm trở lại vị trí tỉnh lỵ tỉnh Ninh Thuận. Lúc này, Phan Rang - Tháp Chàm có 9 phường và 04 xã.

Ngày 25 tháng 12 năm 2002, thực hiện Nghị định số 99/2001/NĐ-CP của Chính Phủ, sau khi thành lập và điều chỉnh địa giới hành chính các phường, xã, thị xã Phan Rang - Tháp Chàm có các đơn vị hành chính bao gồm phường Đô Vinh, Bảo An, Phước Mỹ, Phủ Hà, Thanh Sơn, Mỹ Hương, Đạo Long, Tấn Tài, Kinh Dinh, Mỹ Đông, Đài Sơn, Đông Hải và các xã Thành Hải, Văn Hải, Mỹ Hải với diện tích tự nhiên là 7.937,56 ha và dân số trên 135.000 người. Ngày 02 tháng 02 năm 2005, Bộ xây dựng ban hành Quyết định số 132/QĐ-BXD công nhận thị xã Phan Rang - Tháp Chàm là đô thị loại III. Ngày 08 tháng 02 năm 2007, Chính phủ ban hành Nghị định số 21/2007/NĐ-CP về việc thành lập thành phố Phan Rang - Tháp Chàm trên cơ sở toàn bộ diện tích tự nhiên, dân số và các đơn vị hành chính trực thuộc của thị xã Phan Rang - Tháp Chàm.

Từ ngày 21 tháng 01 năm 2008, thành phố Phan Rang- Tháp Chàm có sự điều chỉnh địa giới giữa các xã Mỹ Hải, Văn Hải, các phường Mỹ Đông, Tấn Tài, Thanh Sơn; thành lập mới phường Mỹ Bình (từ một phần của xã Mỹ Hải, xã Văn Hải); thành lập phường Mỹ Hải (từ phần còn lại của xã Mỹ Hải); thành lập phường Văn Hải (từ phần còn lại của xã Văn Hải). Hiện nay, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có 16 đơn vị hành chính trực thuộc gồm 15 phường là Đô Vinh, Bảo An, Phước Mỹ, Phủ Hà, Đài Sơn, Thanh Sơn, Kinh Dinh, Mỹ Hương, Tấn Tài, Đạo Long, Đông Hải, Mỹ Đông, Mỹ Bình, Mỹ Hải, Văn Hải và Thành Hải.

Ngày 26 tháng 02 năm 2015, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 252/QĐ-TTg công nhận thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là đô thị loại II trực thuộc tỉnh Ninh Thuận.

2. Vị trí, vai trò của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm trong phát triển kinh tế nói chung và hoạt động du lịch nói riêng tại tỉnh Ninh Thuận

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có vị trí và những lợi thế nổi trội phù hợp với vai trò trung tâm của tỉnh. Nằm tại vị trí trung tâm tỉnh, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có điều kiện giao lưu, tiếp thu và ứng dụng khoa học kỹ thuật, công nghệ tiên tiến từ những khu vực lân cận, có điều kiện phát huy

vai trò ảnh hưởng của trung tâm tỉnh lỵ đối với việc thúc đẩy kinh tế xã hội các huyện trong tỉnh phát triển.

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có điều kiện ở đô thị cao hơn các khu vực khác trong tỉnh. Việc các khu công nghiệp đang liên tiếp được triển khai trên địa bàn tỉnh, vị trí trung tâm sẽ là yếu tố để khẳng định vai trò của khu vực thành phố đối với các khu công nghiệp: thu hút dân cư là một phần lao động từ các khu công nghiệp cũng như phát triển các dịch vụ đô thị cần thiết phục vụ cho các lao động sống tại các khu công nghiệp như dịch vụ công cộng, văn hóa, thương mại, vui chơi giải trí,...

Với những đặc điểm và điều kiện thuận lợi cùng với tiến trình phát triển kinh tế xã hội hiện nay, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm ngày càng khẳng định vai trò và vị thế là trung tâm hành chính, văn hóa, là yếu tố thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh trên nền tảng một môi trường khai thác dịch vụ du lịch và điều kiện sống đô thị chất lượng cao.

Vị trí trung tâm còn giúp thành phố Phan Rang – Tháp Chàm trở thành trung tâm du lịch, nơi xuất phát các tuyến du lịch đến những điểm du lịch nổi tiếng của tỉnh Ninh Thuận. Thành phố sẽ trở thành điểm đón khách du lịch đến Ninh Thuận, là trung tâm tiếp thị, quảng bá hình ảnh du lịch đến với du khách. Theo thống kê, trong năm 2017, thành phố Phan Rang - Tháp Chàm đã đón khoảng 1,5 triệu lượt khách du lịch, trong đó khách quốc tế khoảng 49.000 lượt, khách nội địa 1.045.000 lượt, mang lại thu nhập xã hội từ hoạt động du lịch đạt 750 tỷ đồng.

Năm 2018, thành phố đã đón trên 1,9 triệu lượt khách du lịch đến tham quan, nghỉ dưỡng. Trong đó, khách quốc tế chiếm hơn 132 ngàn lượt, khách nội địa gần 1,8 triệu lượt, mang lại thu nhập xã hội từ hoạt động du lịch đã 913 tỷ đồng. Sáu tháng đầu năm 2021, do ảnh hưởng của dịch covid -19, các hoạt động thương mại - dịch vụ trên địa bàn thành phố kém sôi động. Số lượng du khách đến nghỉ dưỡng tuy có khởi sắc hơn so với cùng kỳ năm ngoái nhưng vẫn còn thưa thớt do tác động của các đợt dịch covid -19 bùng phát lại tại các địa

phương trong cả nước. Số lượng du khách đến thành phố tham quan trong sáu tháng đầu năm 2021 ước đạt 01 triệu lượt, trong đó khách nội địa khoảng 925 ngàn lượt, khách quốc tế khoảng 75 ngàn lượt.

Trong năm 2022, ước tính tổng lượt khách tham quan, lưu trú đạt 2.400.000 lượt (tăng 110,4% so với năm 2021 và vượt 26,3% so với kế hoạch). Trong đó, khách là người nước ngoài công tác, làm việc tại tỉnh ước đạt 11.800 lượt, khách nội địa ước đạt 2.388.200 lượt. Thu nhập xã hội từ hoạt động du lịch khoảng 1.813 tỷ đồng (tăng 140,4% so với cùng kỳ, vượt 29,5% so với kế hoạch). Trong năm 2023, số lượng khách du lịch đến tham quan và nghỉ dưỡng trên địa bàn thành phố trong năm 2023 ước đạt 2.465.000 lượt khách. Trong đó, khách quốc tế ước đạt 25.880 lượt và khách nội địa ước đạt 2.439.120 lượt. Thu nhập xã hội từ hoạt động du lịch ước đạt 1.950 tỷ đồng.

3. Hiện trạng phát triển các hoạt động du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

3.1. Kết cấu hạ tầng kỹ thuật phục vụ du lịch

Thành phố hoàn tất hạ tầng kỹ thuật công viên biển Bình Sơn và đường đi bộ ven biển khu du lịch Ninh Chữ - Bình Sơn đưa vào khai thác sử dụng. Một số tuyến đường được đầu tư, mở rộng để góp phần phục vụ du lịch như đường Nguyễn Thị Minh Khai, Trường Chinh, đường ven biển Yên Ninh, Hải Thượng Lãn Ông, cầu An Đông,... Đường cao tốc Bắc – Nam, đường sắt cao tốc thành phố Hồ Chí Minh – Nha Trang hoàn thành và đưa vào sử dụng, khôi phục tuyến đường sắt Tháp Chàm – Đà Lạt, khai thác lưỡng dụng sân bay Thành Sơn,... mở ra cơ hội phát triển du lịch Ninh Thuận nói chung và hoạt động du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng.

Tháp Po Klong Garai được đã tôn tạo, trùng tu và được đưa vào phục vụ khách du lịch và mang lại hiệu quả. Một số di tích lịch sử văn hóa khác trên địa bàn thành phố cũng được quan tâm đầu tư từ nguồn ngân sách của nhà nước và kinh phí vận động từ người dân.

Các cơ sở lưu trú trên địa bàn thành phố cũng được nâng cấp để phục vụ hoạt động du lịch. Cụ thể, đến năm 2021, trên địa bàn thành phố đã có 139 cơ sở lưu trú với 3.146 phòng, trong đó có 78 khách sạn, dự kiến thu hút 1.950.000 lượt khách (trong đó 90.000 lượt khách quốc tế) đến tham quan và nghỉ dưỡng. Đến năm 2023, toàn thành phố có 146 cơ sở lưu trú với khoảng 4.000 phòng. Và đến cuối năm 2023, nếu Sunbay Park Ninh Thuận được hoàn thành thì sẽ có thêm 1.700 phòng nghỉ phục vụ khách du lịch. Dự đoán đến năm 2025, ngành du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm sẽ đóng góp 14,8% giá trị gia tăng của thành phố, chiếm 76% ngành du lịch của tỉnh, giải quyết 22% lao động xã hội.

Công tác vệ sinh môi trường tại các điểm, khu du lịch luôn được Thành phố quan tâm. Cụ thể, tỷ lệ thu gom rác thải tại các điểm du lịch biển Bình Sơn, tuyến đường đi bộ ven biển Bình Sơn, khu vực quần thể Quảng Trường, Tượng Đài, các tuyến đường chính dẫn đến các điểm, khu du lịch như đường Bác Ái, Đường 16 tháng 4, Nhánh N1-N2-N3, đường Nguyễn Thị Minh Khai) đạt 100%. Hằng năm, thành phố thực hiện giám sát an toàn thực phẩm tại các cơ sở sản xuất, chế biến và kinh doanh thực phẩm, bếp ăn tập thể không có trường hợp ngộ độc thực phẩm nào xảy ra. Thành phố đã phối hợp với Chi cục An toàn vệ sinh thực phẩm tỉnh Ninh Thuận lấy mẫu nước uống đóng bình, chai và dịch vụ ăn uống nhằm giám sát những mối nguy an toàn thực phẩm. Hằng năm, thành phố tổ chức ra quân, tập trung và bàn giao các đối tượng tâm thần cho Trung tâm nuôi dưỡng tâm thần tỉnh Ninh Thuận và các đối tượng lang thang xin ăn cho Trung tâm công tác xã hội tỉnh Ninh Thuận hoặc đưa về gia đình chăm sóc và nuôi dưỡng theo quy định.

3.2. Sản phẩm, dịch vụ du lịch

3.2.1. Ẩm thực

Đến với thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có thể thưởng thức những món ăn mang đậm vị vùng đất Ninh Thuận như bánh căn, bánh xèo, mủ trôm

Phan Rang, ghe xanh, bún sứa, nem nướng cuốn bánh tráng, bún mắm nêm, mực một nắng, các món ăn từ thịt dê, thịt cừu, cơm gà,...

Thịt dê – thịt cừu là đặc sản của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm mà du khách không thể bỏ qua mỗi khi có dịp ghé thăm thành phố. Có nhiều cách chế biến các món thịt dê, thịt cừu như hấp lá tía tô, nướng mật ong, xào măng tây,...Đối với người Chăm, họ thường xào thịt dê, cừu với lá dong hoặc nướng mọi theo cách của họ. Cách làm này sẽ làm mất đi mùi thịt mà thay vào đó là vị thơm lạ đặc biệt. Một số quán có thịt dê, cừu ngon như quán Ả Rập, quán Ông Vương,...

Cơm gà Phan Rang với đặc trưng là gà vườn thịt ngọt và mềm nổi tiếng và ngon một kiểu riêng, phục vụ du khách cả ngày lẫn đêm từ các nhà hàng, tiệm ăn đến các quán bình dân ở khu phố, chợ về đêm. Một số địa điểm cơm gà nổi tiếng tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm phải kể đến như cơm gà Khánh Kỳ, cơm gà Hải Nam, cơm gà Đức, cơm gà chú Ngô, cơm gà Phước Thành,...

Bánh hỏi lòng heo Phan Rang – Tháp Chàm. Linh hồn của món ăn này là bánh hỏi, lòng heo và nước chấm. Bánh hỏi ngon thì sẽ làm từ bột gạo, lòng heo tươi, sạch không để lâu, nước chấm là mắm nêm (mắm cá) ủ đủ ngày hoặc mắm cà chua hoặc mắm đậu phộng.

Bánh căn, bánh xèo: Bánh căn, bánh xèo là món ăn đặc sản khá bình dân của vùng đất Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng và tỉnh Ninh Thuận nói chung. Bánh căn, bánh xèo ở đây được làm với các loại nhân khác nhau như nhân tôm, nhân mực và đặc biệt là nhân hào, ăn rất ngon và không dễ ngán.

Một số nhà hàng, quán ăn nổi tiếng của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm như quán hoa Thiên Lý, quán Đông Dương, quán Phong Ký, quán Phong Ký,...

Một số địa điểm hình thành khu ẩm thực phục vụ nhu cầu của du khách cũng như của người dân thành phố như Chợ đêm du lịch tại khu vực Tượng đài 16/4, khu ẩm thực tại các tuyến đường Trần Quang Diệu, Ngô Gia Tự, Khu K1,...

3.2.2. Lưu trú

Nhìn chung, tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có đầy đủ các cơ sở lưu trú đáp ứng được nhu cầu của du khách, từ cao cấp đến bình dân. Các resort ở Phan Rang - Tháp Chàm: Resort Hoàn Mỹ Phan Rang, Ninh Thuận Retreat, Sài Gòn Ninh Chữ Hotel & Resort, Aniise Villa & Resort, Thái Bình Dương, Long Thuận Resort. Một số khách sạn 2 sao và 3 sao như Đông Nam Hotel (2 sao), Sunrise Hotel Hotel (3 sao). Một số Homestay, Hostel và House khác như: Nại House, Ngẫu Nhiên House, Sea Urchin Homestay, Một Mí Homestay, Nana Homestay, Bigdog Homestay,...

3.2.3. Các sản phẩm du lịch

Sản phẩm du lịch sinh thái

- Biển Bình Sơn:

Nằm gần biển Ninh Chữ về phía Nam, cuối đường 16 tháng 4, Công viên biển Bình Sơn là địa điểm vui chơi phổ biến cho du khách đi đến với thành phố Phan Rang - Tháp Chàm. Đến đây, du khách có thể vui chơi, tắm biển.

- Đập Lâm Cẩm:

Đập Lâm Cẩm thuộc phường Bảo An là địa điểm du lịch sinh thái hấp dẫn nhất ở thành phố Phan Rang – Tháp Chàm. Đập cao 7,4 m được xây dựng cách cửa sông Cái 15 km. Trong các dịp lễ, tết và các ngày cuối tuần, đập Lâm Cẩm là địa điểm thu hút rất đông người dân địa phương và du khách đến tham quan và chụp ảnh.

- Cầu An Đông:

Cầu An Đông bắc qua Sông Dinh nối xã An Hải ở huyện Ninh Phước và phường Đông Hải của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm. Cầu An Đông được khởi công xây dựng vào năm 2011 và được thông xe vào năm 2015 với tổng mức đầu tư hơn 1.327 tỷ đồng. Cầu An Đông có tổng chiều dài là 3,5 km, mặt cắt 27 m, mặt đường rộng 14 m với công nghệ đúc hẫng cân bằng kết hợp với dây chuyền chéo xuyên qua 4 toà tháp cao 14,5 m. Cầu An Đông được đánh giá

là công trình hiện đại, có điểm nhấn quan trọng kết nối hai bờ sông Dinh mang vẻ đẹp mỹ quan của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm.

- Vườn táo sông Dinh:

Vườn táo sông Dinh là địa điểm tham quan mới được hình thành trong thời gian gần đây. Với vị trí gần bờ sông Dinh với địa chỉ 266/20 thuộc khu phố Dã Tượng, phường Tấn Tài. Sản phẩm chủ yếu ở đây là sản phẩm táo bom với trái to khổng lồ (khoảng 4 đến 5 trái cho 1 kg). Bên cạnh đó, vườn táo còn có các sản phẩm khác như nước ép táo tươi, táo sấy tẩm mật nho và rượu táo. Đây là một trong những địa điểm có nhiều tiềm năng để phát triển thành điểm du lịch nổi bật tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm.

Hình ảnh về Vườn táo sông Dinh

- Trại nuôi ong Dú Jichi:

Trại nuôi ong dú tại phường Bảo An là mô hình khởi nghiệp được xem khá thành công của anh Nguyễn Hữu Trực. Từ ba đàn ong gây dựng ban đầu, sau 04 năm anh Trực đã phát triển hơn 400 đàn ong dú và thành lập trang trại “Ong Dú Jichi – Trại nuôi ong kiểng” cho hiệu quả kinh tế cao và ổn định. Trại nuôi ong dú Jichi làm một điểm tham quan mới nổi tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm. Trong tương lai, việc mở rộng quy mô cũng như tạo cảnh quan cho Trại nuôi sẽ góp phần phát triển du lịch tại đây.

Hình ảnh về Trại nuôi ong Dú Jichi

Sản phẩm du lịch văn hoá, lịch sử

- Tháp Chàm Plokong Garai:

Cụm Tháp Chàm nằm trọn vẹn trên đồi Trầu, sát Quốc lộ 27A đi Đà Lạt, cách thành phố Phan Rang – Tháp Chàm 7 km về phía Tây. Tháp Chàm Po Klong Garai là nơi thờ vua Po Klong Garai thế kỷ XII. Tháp Po Klong Garai gồm ba tháp là tháp chính, tháp lửa và tháp công. Tháp Po Klong Garai được xem là công trình nghệ thuật và điêu khắc đỉnh cao của kiến trúc văn hoá Chăm. Hằng năm, vào ngày mùng 1 tháng 7 âm lịch, đồng bào Chăm đều tổ chức các ngày lễ hội ngay tại tháp để tưởng nhớ đến công ơn của vị vua và tổ tiên.

- Trung tâm nghiên cứu văn hoá Chăm:

Trung tâm nghiên cứu văn hoá Chăm là đơn vị sự nghiệp trực thuộc Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch Ninh Thuận. Trung tâm là đơn vị đã phục chế trên 1.300 hiện vật bao gồm các công cụ lao động sản xuất, dụng cụ sinh hoạt, trung phụ, trang sức, phương tiện đi lại, tranh, tượng, nhạc cụ,... Trung tâm cũng là đơn vị tổ chức và phối hợp tổ chức trưng bày, triển lãm chuyên đề, lưu động phục vụ những ngày lễ, kỷ niệm, ngày hội văn hoá Chăm. Trung tâm có hệ thống phòng đọc hơn 1.200 bản sách, tư liệu chuyên khảo phục vụ công tác nghiên cứu người Chăm trong tỉnh và các tỉnh lân cận như Bình Thuận, Bình Định, Phú Yên,... Trung tâm còn có một số chuyên đề nghiên cứu về văn hoá Raglai, Chu ru, K'ho, Chăm H'roi,...

- Bảo tàng tỉnh Ninh Thuận:

Bảo tàng Ninh Thuận được khởi công xây dựng từ tháng 8/2007 và đến tháng 02/2012, Bảo tàng tỉnh Ninh Thuận đã được khánh thành và đi vào hoạt động. Bảo tàng tỉnh Ninh Thuận nằm trong quần thể khuôn viên Quảng Trường 16/4 đối diện Tượng đài Chiến thắng, thuộc phường Tấn Tài. Bảo tàng tỉnh Ninh Thuận có hai hình thức trưng bày chính là Trưng bày cố định và Trưng bày chuyên đề. Trưng bày cố định với diện tích trưng bày gần 1.300m² đại trưng bày cố định (1.00m²) gồm 11 khu vực trưng bày là Điều kiện tự nhiên tài nguyên thiên nhiên; Văn hoá Sa Huỳnh, Văn hoá Kinh; Văn hoá người Chăm; Văn hoá người Hoa; Văn hoá người Raglai; Văn hoá người Churu; Văn hoá người C'ho; Ninh Thuận thời kỳ kháng chiến chống Pháp; Ninh Thuận thời kỳ kháng chiến chống Mỹ; Ninh Thuận từ sau ngày giải phóng đến nay. Bên cạnh đó, bảo tàng tỉnh Ninh Thuận có 01 không gian dành cho trưng bày chuyên đề với diện tích 300m². Bảo tàng tỉnh Ninh Thuận cùng với Quảng trường 16/4 và Tượng đài Chiến thắng đã tạo thành một quần thể văn hoá, không gian vui chơi giải trí và là nơi tổ chức các sự kiện văn hoá lớn của tỉnh Ninh Thuận.

- *Tượng đài 16 tháng 4:*

Tượng đài 16 tháng 4 có diện tích xây dựng 2.730 m² gồm tượng đài, khối phù điêu cao 24m, rộng 15,5m, khán đài 500 chỗ có đài phun nước, hệ thống đèn chiếu sáng và nhiều khu chức năng khác. Đây là công trình văn hoá thể hiện tinh thần đoàn kết chiến đấu của quân và dân các dân tộc trong tỉnh. Đây còn là địa điểm tổ chức các hoạt động văn hoá chính trị lớn của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng và tỉnh Ninh Thuận nói chung.

- *Di tích lịch sử Đê - Pô Tháp Chàm:*

Đầu thế kỷ XX, Đê - pô Tháp Chàm là một quần thể hoạt động chuyên ngành đường sắt gọi Sở Hoả xa bao gồm: Nhà ga, Khu bảo trì, sửa chữa đầu máy toa xe, Khu ở công chức. Đê - pô Tháp Chàm là một trong năm cơ sở đường sắt lớn nhất Đông Dương bấy giờ cùng với Gia Lâm (Hà Nội), Vinh (Nghệ An), Đà Nẵng (Quảng Nam), Dĩ An (Sài Gòn). Các tổ chức chi bộ Tân Việt đầu tiên ở Ninh Thuận xuất phát, liên quan mật thiết từ những công nhân

đường sắt ở Tháp Chàm. Năm 1930, Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, các chi bộ Tân Việt tại Ninh Thuận chuyển thành các chi bộ Đảng Cộng sản theo chủ trương chung của cả nước, bao gồm chi bộ ĐỀ - pô Tháp Chàm, chi bộ Cầu Bảo, chi bộ Sở Muối Cà Ná và lập tổ chức quần chúng tại nhiều nơi như Vạn Phước, Đắc Nhơn, Phú Quý, Kinh Dinh. Năm 1930, 120 công nhân ĐỀ - pô Tháp Chàm đã tổ chức mít- tinh kỷ niệm ngày Quốc tế Lao động và yêu cầu giới chủ thực hiện các quy định lao động. Hiện tại, ĐỀ - pô Tháp Chàm là minh chứng lịch sử cho hoạt động cách mạng của người dân thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng và tỉnh Ninh Thuận nói chung.

- *Chùa Ông:*

Đây là di tích thuộc loại hình di tích kiến trúc nghệ thuật nằm trên đường Thống Nhất, phường Kinh Dinh. Đây là nơi thờ Đức Quan Thánh của cộng đồng người Hoa với kiến trúc đặc sắc phản ánh đỉnh cao kỹ năng xây dựng đình chùa của cư dân địa phương vào cuối thế kỷ XIX. Chùa Ông được Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch cấp Bằng xếp hạng di tích Quốc gia vào ngày 14/4/2011. Đến với Chùa Ông, du khách có thể chiêm ngưỡng kiến trúc và văn hoá tín ngưỡng của người Hoa với lối xây dựng theo hình chữ Tam, 3 gian. Hệ thống cột kèo đều được chạm khắc với những hình khắc đẹp tinh xảo. Chùa Ông diễn ra các hoạt động tế lễ hàng năm vào các ngày 13 tháng Giêng âm lịch cúng “Đào viên kết nghĩa”; ngày 13 tháng 5 âm lịch vía Quan Bình; ngày 24 tháng 6 âm lịch vía Ngài Quan Thánh. Đặc biệt, vào đêm Giao thừa, người hoa trên địa bàn thành phố đến thắp hương cầu mong gia đình làm ăn thịnh vượng trong năm mới.

- *Đình Văn Sơn:*

Đình Văn Sơn thuộc thôn Văn Sơn, phường Văn Hải. Năm 1829, sau khi hoàn thành việc trùng tu Đình, các hương chức bấy giờ dựng bia kỷ niệm. Đây là niên đại duy nhất đề cập đến quá trình hình thành của Đình, được khắc trên văn bia, lưu giữ đến ngày nay. Nhiều người đã lấy đó làm mốc cho việc thành lập Đình, nhưng thực chất ngôi Đình đã có trước đó. Đình Văn Sơn đã được Bộ

Văn hoá, Thể thao và Du lịch công nhận, xếp hạng là di tích cấp quốc gia vào ngày 04/01/1999 theo Quyết định số 01/1999/QĐ-BVHTT. Hàng năm, tại Đình Văn Sơn diễn ra 03 lễ lớn, đó là Lễ đầu năm và cuối năm: Ngày 24 tháng Chạp âm lịch hàng năm, Đình làng tổ chức lễ đưa thần (thần Thành hoàng) về trời để báo công, tội của làng mà thần chịu trách nhiệm cai quản trong năm qua. Ngày 30 tháng Chạp có lễ rước thần về Đình, để thần cùng đón tết nguyên đán với dân làng và sau đó tiếp tục việc coi sóc bảo vệ dân làng trong năm mới. Ngày 26 tháng Giêng âm lịch có lễ tạ thần, với mục đích tạ ơn thần đã phù hộ cho dân làng trong năm qua và cầu mong thần ban phát những điều lành cho làng năm mới.

- *Đình Tấn Lộc:*

Đình Tấn Lộc thuộc khu phố 4, phường Tấn Tài với diện tích khoảng 1.950 m², xung quanh có tường rào bao bọc. Mặt trước của Đình hướng ra sông Dinh, mặt sau nhìn ra xa xa có ngọn núi Cà Đú. Theo lời những người già xưa, vào năm Minh Mạng thứ 11 sau khi ông Phan Văn Nghi xin thành lập làng Tấn Lộc thuộc Kinh Dinh, phủ Ninh Thuận thì Đình Tấn Lộc lúc bấy giờ có tên là Đình Dinh Thủy, mới được xây dựng ở cuối làng bằng các vật liệu thanh tre đơn giản. Đến năm 1853 đời vua Tự Đức, Đình Dinh Thủy mới được dời về địa điểm hiện nay. Đình Tấn Lộc thờ Thần Thành Hoàng, Thiên Y A Na và Chương Thái Giám Bạch Mã. Theo tục lệ của người trước lưu lại, hàng năm thôn Tấn Lộc tổ chức tại đình làng làm đại lễ theo Xuân kỳ vào tháng 2 Âm lịch và làm trung lễ theo thu lệ vào tháng 8 Âm lịch. Đình Tấn Lộc đã được Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch công nhận là di tích kiến trúc nghệ thuật cấp Quốc gia.

- *Miếu Xóm Bánh*

Miếu Xóm Bánh nằm trên khu phố 1, phường Đài Sơn, được xây dựng trên khu đất rộng khoảng 4.629 m² với kiến trúc được bao quanh bởi tường thành xây bằng đá, vữa vôi, chừa hai cổng đi vào khu vực Miếu. Thời Minh Mạng, ấp Thanh Sơn (hiện nay là phường Đài Sơn) là vùng đất thuộc thôn Văn Sơn, huyện An Phước, tỉnh Ninh Thuận, cư dân đã xây dựng một ngôi miếu nhỏ để

thể phụng. Miếu có tên chữ Thanh Sơn Miếu, nhưng có tên thường gọi là Miếu Xóm Bánh. Nơi đây thờ nữ thần Thiên Y – A Na (bà Chúa Ngọc), một hiện tượng thờ phổ biến của cư dân người Việt trong quá trình di dân và sinh sống trên vùng đất mới. Ban đầu miếu Xóm Bánh chỉ là một ngôi miếu nhỏ, đến năm Thành Thái thứ 14 được chuyển dời đến địa điểm hiện nay với quy mô như ngày hôm nay.

- Đền thờ Đức Thánh Trần

Đền thờ Đức Thành Trần tọa lạc tại phường Phủ Hà, được xây dựng hoàn thành vào năm 1938. Đây được xem là địa điểm tâm linh, nơi thờ phụng Đức Thánh Trần Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn. Tôn chỉ hoạt động của cơ sở tâm linh này là ca ngợi và tín ngưỡng đạo lý luân thường, lòng nhân ái, đức từ bi, đức độ của các bậc thánh hiền tài cao đức rộng, là những bậc vĩ nhân đã được thế nhân tôn sùng là Thánh Đế, trong đó có Đức Thánh Trần Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn, vị anh hùng dân tộc đa tài, đức độ đã 3 lần đánh thắng quân xâm lược Nguyên, Mông. Ngày 13/3/2014, UBND tỉnh Ninh Thuận đã ban hành Quyết định xếp hạng Di tích cấp tỉnh về kiến trúc – nghệ thuật – tôn giáo đối với Đền thờ Đức Thánh Trần.

Thống kê một số di tích trên địa bàn thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có đủ điều kiện để kết nối các tuyến điểm du lịch.

STT	Các hạng mục di tích	Địa chỉ	Hạng di tích
1	Tháp Poklong Garai	Phường Đô Vinh	Cấp Quốc gia
2	Đình Nhơn Hội	Khu phố 1, Đô Vinh	Cấp tỉnh
3	Đề pô xe lửa Tháp Chàm	Khu phố 3, Đô Vinh	Cấp tỉnh
4	Nhà Nguyễn Hữu Hương	Khu phố 3, Bảo An	Cấp tỉnh
5	Nhà số 30 Nguyễn Du	Khu phố 4, Bảo An	Cấp tỉnh
6	Cây me Bảo An	Khu phố 3, Bảo An	Cấp tỉnh
7	Đền thờ Đức Thánh Trần	Khu phố 2, Phủ Hà	Cấp tỉnh
8	Chùa Ông	Khu phố 5, Kinh	Cấp Quốc gia

		Dinh	
9	Đình Tấn Lộc	Khu phố 4, Tấn Tài	Cấp Quốc gia
10	Đình Tấn Tài	Khu phố 3, Tấn Tài	Cấp tỉnh
11	Đình Đạo Long	Khu phố 5, Đạo Long	Cấp tỉnh
12	Miếu Hoà Xuân	Khu phố 3, Đạo Long	Cấp tỉnh
13	Miếu Xóm Bánh	Khu phố 1, Đài Sơn	Cấp Quốc gia
14	Hồ Bả trạo trong lễ hội Cầu ngư đình Mỹ Nghĩa	Khu phố 7, Mỹ Đông	Cấp tỉnh
15	Miếu Năm Bà	Khu phố 8, Mỹ Đông	Cấp tỉnh
16	Đình Mỹ Phước	Khu phố 5, Mỹ Bình	Cấp tỉnh
17	Đình Tây Giang	Khu phố 1, Đông Hải	Cấp tỉnh
18	Lăng Ông Hải Chử	Khu phố 7, Đông Hải	Cấp tỉnh
19	Đình Đông Giang	Đông Hải	Cấp tỉnh
20	Đình Nhơn Sơn	Khu phố 6, Văn Hải	Cấp tỉnh
21	Miếu Đông Sơn	Khu phố 4, Đông Hải	Cấp tỉnh
22	Lễ hội Cầu Ngư	Đông Hải, Mỹ Đông	Cấp Quốc gia
23	Đình Đài Sơn	Tp. Phan Rang – Tháp Chàm	Cấp tỉnh

Các lễ hội

- Lễ Puis

Lễ rước Y Trang của nữ thần Pô Inur Nugar là một nghi lễ (Jiu muk key) để tộc họ trả ơn cho các vị thần linh, cụ thể là lễ tế thần Po Rame. Lễ hội này được tổ chức định kỳ 1 năm, 2 năm hoặc 7 năm một lần, khi gia đình làm ăn được mùa, no ấm, sum họp. Nghi lễ Payak được thực hiện bởi các tộc họ thờ tháp Po Klaung Garai. Nghi lễ Payak cũng tương tự như nghi lễ Puis là do thầy Kalhar và bà Bóng thực hiện.

- Lễ hội cầu Ngư

Đây là lễ hội của ngư dân nhiều nơi trên biển. Lễ hội này được tổ chức 3 năm một lần vào các ngày 20 và 23 tháng 5 âm lịch tại Lăng Ông của Làng Đông Hải, thành phố Phan Rang - Tháp Chàm. Trong lễ hội cầu Ngư có hoạt động múa siêu rất đặc sắc.

Những địa điểm tham quan không thể bỏ qua khi đến với thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là Tháp Chăm Pô Klong Garai, đây là cụm Tháp Chàm nằm trọn vẹn tên đồi Trầu, gần sát với Quốc lộ 27A đi Đà Lạt và cách thành phố Phan Rang – Tháp Chàm 7 km về phía Tây. Tháp Chăm Po Klong Garai là nơi thờ vua Po Klong Garai gồm ba tháp: tháp chính, tháp lửa và tháp cổng. Công trình này được xem là đỉnh cao của kiến trúc văn hoá Chăm-pa và được công nhận là Di sản văn hoá cấp quốc gia.

3.3. Quảng bá, xúc tiến đầu tư du lịch

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm đã triển khai các hoạt động quảng bá, kêu gọi các nguồn lực đầu tư để thực hiện các dự án nâng cấp mở rộng và chỉnh trang đô thị, đặc biệt là các dự án trọng điểm như Khu đô thị Bình Sơn – Ninh Chữ, Khu đô thị Đông Bắc thành phố, Tuyến đường ven biển, Công viên biển,... Thành phố đã tạo điều kiện thuận lợi và hỗ trợ các nhà đầu tư đến địa phương đầu tư, tiếp tục khai thác và sử dụng hiệu quả các nguồn vốn ODA, NGO,... Các hoạt động quảng bá tiềm năng du lịch biển, kêu gọi đầu tư các

hoạt động giải trí, khu nghỉ dưỡng, trung tâm thương mại cao cấp,... cũng được quan tâm kêu gọi đầu tư.

IV. Phân tích SWOT hiện trạng phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Phan Rang – Tháp Chàm là một đô thị biển quan trọng trong dải đô thị miền Trung. Từ thời kỳ đầu phát triển, chính quyền địa phương đã xác định đây sẽ là hạt nhân của tỉnh trong phát triển du lịch biển, du lịch nghỉ dưỡng, du lịch MICE... bởi những tiềm năng hiện có của thành phố này. Tuy vậy, trong thời gian qua, thực trạng phát triển du lịch ở Phan Rang-Tháp Chàm vẫn chưa tương xứng với tiềm năng hiện có. Nhiều điểm mạnh và cơ hội chưa được phát huy và tận dụng trong khi bộc lộ nhiều điểm yếu và đối mặt với nhiều thách thức. Do đó, phân tích SWOT đối với thành phố này trong lĩnh vực du lịch có ý nghĩa quan trọng trong việc hình thành các chiến lược và đóng góp chính sách cho phát triển du lịch.

1. Thực trạng điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

1.1. Yếu tố bên trong (Điểm mạnh, Điểm yếu)

Điểm mạnh - Strengths	Nội dung	Điểm yếu - Weakesses	Nội dung
S1	Địa hình thấp, bằng phẳng, có hướng mở rộng ra sông và biển nên thuận lợi cho các hoạt động du lịch biển. Tài nguyên du lịch phong phú từ biển, sông và các mô hình nông nghiệp	W1	Tài nguyên du lịch tự nhiên và nhân văn chưa được khai thác và phát huy tương xứng. Chưa có nhiều doanh nghiệp du lịch lữ hành tại chỗ đủ khả năng liên kết mở rộng quy mô dịch vụ theo nhu cầu phát

	đặc thù.		triển thị trường.
S2	Bờ biển dài 8km với bờ dốc thấp, bãi cát rộng. Nhiều loại hải sản phong phú và có giá trị cao.	W2	Các bãi tắm bị tư nhân hoá từ các dự án nghỉ dưỡng ven biển. Âm thực biển còn hạn chế.
S3	Hệ thống những công trình kiến trúc cổ Champa được xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt.	W3	Các điểm di tích lịch sử khai thác trong du lịch chưa được tổ chức hoạt động hiệu quả.
S4	Có nhiều lễ hội truyền thống của dân tộc Chăm diễn ra hằng năm.	W4	Chương khai thác hết giá trị văn hoá lễ hội trong kinh tế du lịch và thương hiệu địa phương.
S5	Khí hậu nhiệt đới, đặc trưng của vùng nắng và gió, thích hợp cho các loại nông sản đặc thù giá trị cao (nho, táo, tỏi...).	W5	Chưa có sự tương xứng giữa giá dịch vụ và chất lượng dịch vụ.
S6	Vị trí trung tâm kinh tế-chính trị-văn hóa-kỹ thuật của Ninh Thuận có thể kết nối nhiều khu vực lân cận.	W6	Nguồn nhân lực tham gia chưa chuyên nghiệp, thiếu kiến thức về nghiệp vụ du lịch, thiếu cả về đội ngũ quản lý và marketing. Chưa triển khai được kinh tế đêm.
S7	Cơ sở hạ tầng như cơ sở lưu trú, hệ thống thông tin liên lạc khá hoàn	W7	Chính sách đầu tư, chính sách thuế, chính sách ưu đãi, chính sách xúc tiến

	chính.		quảng bá được quan tâm nhưng chưa tạo được động lực phát triển. Chưa có kênh phản hồi của du khách với các điểm đến. Chưa có khu vui chơi, giải trí chuẩn quốc gia và quốc tế.
S8	Cơ sở vật chất kỹ thuật được đầu tư hợp lý và theo kịp yêu cầu thực tế. Nằm trên trục giao thông xuyên quốc gia, cửa ngõ ra biển của khu vực Tây Nguyên.	W8	Chưa thu hút được nhân lực trình độ cao trong phát triển du lịch.

1.2. Yếu tố bên ngoài (Cơ hội và thách thức)

Cơ hội – Opportunities	Nội dung	Thách thức - Threats	Nội dung
O1	Nền kinh tế Việt Nam phát triển theo hướng mở cửa và hội nhập quốc tế.	T1	Tác động của cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu và hậu đại dịch COVID-19.
O2	Ngành du lịch ở Việt Nam được coi là ngành kinh tế mũi nhọn trong chiến lược phát triển quốc	T2	Biến đổi khí hậu và suy thoái tài nguyên.

	gia.		
O3	Mức sống, thời gian rỗi và nhu cầu đi du lịch ngày càng tăng trên thế giới và Việt Nam.	T3	Ô nhiễm môi trường và suy thoái tài nguyên.
O4	Công nghệ 4.0 được quan tâm phát triển.	T4	Tính thời vụ trong hoạt động du lịch.
O5	Hệ thống các cơ sở đào tạo về nhân lực du lịch được chú ý đầu tư.	T5	Cạnh tranh gay gắt với các điểm đến lân cận.
O6	Nhiều nhà đầu tư du lịch xem đây là “vùng đất hứa” trong khai thác du lịch nghỉ dưỡng.	T6	Cơ chế quản lý du lịch chưa thu hút được nhà đầu tư.
O7	Chiến lược phát triển của Ninh Thuận xem du lịch là ngành kinh tế quan trọng hoặc mũi nhọn.	T7	Tài nguyên du lịch tự nhiên bị khai thác quá mức.
O8	Điểm du lịch và dịch vụ du lịch cộng đồng ở nông thôn là sản phẩm của chương trình OCOP.	T8	Chưa gắn khai thác du lịch với công tác bảo tồn và phát huy các giá trị của di sản văn hóa.
O9	Việc đầu tư đường cao tốc Dầu Giây- Phan Thiết mở ra cơ hội rút ngắn thời gian và quãng đường đi từ TPHCM ra Phan Rang-Tháp Chàm giúp	T9	Sự phát triển du lịch tự phát một cách ồ ạt và không tính đến khả năng tải của điểm tài nguyên sẽ dẫn đến sự hủy hoại môi trường,

	hoạt động giao thông được thuận tiện hơn.		đặc biệt là ở môi trường vùng ven biển.
O10	Chính phủ đã phê chuẩn chiến lược phát triển kinh tế vùng du lịch trọng điểm miền Trung-Tây nguyên trong đó Ninh Thuận là điểm đến đóng vai trò rất quan trọng ở khu vực duyên hải Nam Trung Bộ.	T10	Các chính sách ưu đãi đầu tư ở địa phương chưa thật sự hấp dẫn sẽ khiến các nhà đầu tư chuyển hướng đầu tư đến các vùng khác.
O11	Du lịch văn hoá bản địa đang được du khách trong và ngoài nước quan tâm và tham dự ngày càng đông đảo.		
O12	Nhiều dự án được cấp phép, mở ra cơ hội biến nơi đây thành trung tâm du lịch-nghỉ dưỡng quan trọng của tỉnh.	T11	Định hướng quy hoạch đất thương mại dịch vụ trong định hướng chung của tỉnh.

2. Phối hợp chiến lược

2.1. Chiến lược S – O

- S1, S2, S6, S7, S8, O1, O2, O3, O6: Phát triển chương trình du lịch nghỉ dưỡng cao cấp và đặc thù.
- S4, O5: Phát triển sản phẩm du lịch gắn với nâng cao nhận thức về tài nguyên văn hóa bản địa

- S4, S5, S6, O7: Phát triển chương trình lễ hội dân tộc Chăm gắn với du lịch văn hóa, du lịch tâm linh

2.2. Chiến lược S – T

- S1, S2, S3, S4, T4, T5: Đa dạng hóa các hoạt động/sản phẩm/dịch vụ du lịch nhằm thu hút du khách và tăng khả năng cạnh tranh.
- S5, T2, T3, T4, T5: Phát triển du lịch nông nghiệp nhằm tăng cường tính bền vững của ngành du lịch
- S3, S4, T8, T9: Cân bằng giữa phát triển du lịch và bảo tồn tài nguyên văn hóa
- S1, S2, S3, S4, S5, T5: Cạnh tranh lành mạnh bằng việc phát triển bền vững dựa trên giá trị tài nguyên du lịch đặc sắc từ tự nhiên và văn hóa.

2.3. Chiến lược W – O

- W1, O1, O2, O3, O4: Đẩy mạnh phát triển du lịch trở thành hoạt động kinh tế mang lại đa lợi ích cho các bên liên quan
- W2, W3, W4, W5, O6, O7, O9, O10: Tạo ra môi trường hấp dẫn nhà đầu tư trong và ngoài nước về lĩnh vực du lịch.
- W6, O5, O7, O10, O11, O12: Đào tạo và nâng cao chất lượng lao động du lịch
- W8, W9, W10, O4: Tăng cường hoạt động marketing, quảng bá du lịch thông qua mọi hình thức sẵn có từ báo, đài, truyền thông, internet, khách du lịch,...

2.4. Chiến lược W – T

- W1, W2, T7, T8, T9: Đẩy mạnh phát triển sản phẩm du lịch đặc thù gắn với các giá trị bản địa.
- W5, T5: Nâng cao chất lượng sản phẩm đảm bảo giá cả tương ứng với chất lượng.
- W4, W5, W6, T6, T9: Chuẩn hóa lại các điểm du lịch đảm bảo nâng cao chất lượng dịch vụ tại điểm đến.
- W4; T8: Phát huy việc bảo tồn các giá trị văn hóa trong phát triển du lịch.

3. Tổng hợp các chiến lược

- Chiến lược phát triển chương trình du lịch nghỉ dưỡng cao cấp và đặc thù.
- Chiến lược phát triển sản phẩm du lịch gắn với nâng cao nhận thức về tài nguyên văn hóa bản địa.
- Chiến lược phát huy tính đặc sắc trong chương trình lễ hội gắn với văn hoá dân tộc Chăm, định hướng phát triển du lịch văn hoá, du lịch tâm linh.
- Chiến lược đa dạng hóa các hoạt động/sản phẩm/dịch vụ du lịch nhằm thu hút du khách và tăng khả năng cạnh tranh.
- Chiến lược phát triển du lịch nông nghiệp nhằm tăng cường tính bền vững của ngành du lịch.
- Chiến lược cân bằng giữa phát triển du lịch và bảo tồn tài nguyên văn hóa.
- Chiến lược cạnh tranh lành mạnh bằng việc phát triển bền vững dựa trên giá trị tài nguyên du lịch đặc sắc từ tự nhiên và văn hóa.
- Chiến lược đẩy mạnh phát triển du lịch trở thành hoạt động kinh tế mang lại đa lợi ích cho các bên liên quan.
- Chiến lược tạo ra môi trường hấp dẫn nhà đầu tư trong và ngoài nước về lĩnh vực du lịch.
- Chiến lược đào tạo và nâng cao chất lượng lao động du lịch.
- Chiến lược tăng cường hoạt động marketing, quảng bá du lịch thông qua mọi hình thức sẵn có từ báo, đài, truyền thông, internet, khách du lịch,...
- Chiến lược đẩy mạnh phát triển du lịch bền vững từ các giá trị bản địa.
- Chiến lược nâng cao chất lượng sản phẩm đảm bảo giá cả tương ứng với chất lượng.
- Chiến lược chuẩn hóa lại các điểm du lịch đảm bảo nâng cao chất lượng dịch vụ tại điểm đến.
- Chiến lược phát huy việc bảo tồn các giá trị văn hóa trong phát triển du lịch.

4. Phân nhóm chiến lược

4.1. Nhóm chiến lược đa dạng hóa sản phẩm du lịch

- Chiến lược đa dạng hóa các hoạt động/sản phẩm/dịch vụ du lịch nhằm thu hút du khách và tăng khả năng cạnh tranh.
- Chiến lược phát triển chương trình du lịch nghỉ dưỡng cao cấp và đặc thù.
- Chiến lược phát triển chương trình lễ hội dân tộc Chăm gắn với du lịch văn hóa, du lịch tâm linh.
- Chiến lược phát triển du lịch nông nghiệp nhằm tăng cường tính bền vững của ngành du lịch.
- Chiến lược phát triển du lịch sức khỏe.

4.2. Nhóm chiến lược về nguồn nhân lực

- Chiến lược đào tạo và nâng cao chất lượng lao động du lịch
- Chiến lược phát triển sản phẩm du lịch gắn với nâng cao nhận thức về tài nguyên văn hóa bản địa

4.3. Nhóm chiến lược bảo tồn tài nguyên

- Chiến lược cân bằng giữa phát triển du lịch và bảo tồn tài nguyên văn hóa
- Chiến lược cạnh tranh lành mạnh bằng việc phát triển bền vững dựa trên giá trị tài nguyên du lịch đặc sắc từ tự nhiên và văn hóa.
- Chiến lược đẩy mạnh phát triển du lịch bền vững từ các giá trị bản địa

4.4. Nhóm chiến lược phát triển điểm đến

- Chiến lược chuẩn hóa lại các điểm du lịch đảm bảo nâng cao chất lượng dịch vụ tại điểm đến.
- Chiến lược đẩy mạnh phát triển du lịch trở thành hoạt động kinh tế mang lại đa lợi ích cho các bên liên quan
- Chiến lược nâng cao chất lượng sản phẩm đảm bảo giá cả tương ứng với chất lượng.
- Chiến lược phát huy việc bảo tồn các giá trị văn hóa trong phát triển du lịch

4.5. Nhóm chiến lược chính sách và truyền thông

- Chiến lược tăng cường hoạt động marketing, quảng bá du lịch thông qua mọi hình thức sẵn có từ báo, đài, truyền thông, internet, khách du lịch,...

- Chiến lược tạo ra môi trường hấp dẫn nhà đầu tư trong và ngoài nước về lĩnh vực du lịch.

PHẦN III. ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH THÀNH PHỐ PHAN RANG – THÁP CHÀM

I. Quan điểm, mục tiêu xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030

1. Quan điểm xây dựng đề án

- Phát huy du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm phát huy lợi thế đô thị ven biển, ven sông, đẩy mạnh phát triển du lịch thành phố theo hướng xanh toàn diện, kết nối với các điểm du lịch trong tỉnh Ninh Thuận và khu vực.
- Phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm gắn với bảo tồn và phát huy các giá trị văn hoá của cư dân địa phương, đảm bảo không ngừng giao lưu văn hoá nhưng vẫn giữ được những giá trị cốt lõi, bản sắc.
- Phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm hài hoà giữa cảnh quan đô thị hiện hữu với bố trí các điểm trải nghiệm ấn tượng cho du khách.

2. Mục tiêu xây dựng đề án

- Phát triển du lịch thành phố Phan Rang Tháp Chàm gắn với phát triển kinh tế biển và hệ sinh thái tự nhiên của Thành Phố
- Tạo điểm nhấn và nâng cao vị thế của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm trong hoạt động phát triển du lịch tỉnh Ninh Thuận.
- Bảo tồn các giá trị văn hóa, lịch sử, làng nghề của thành phố

II. Định hướng phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

1. Định hướng quy hoạch cơ sở hạ tầng – cảnh quan du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Công viên biển Bình Sơn, khu du lịch ven biển

Khu du lịch ven biển của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm, khu Bình Sơn – Ninh Chữ kéo dài đến trung tâm Khánh Hải của huyện Ninh Hải là những bãi tắm đẹp nổi tiếng với bờ biển phẳng, không khí trong lành với điểm nhấn tại công viên biển Bình Sơn. Tuy nhiên, các loại hình du lịch tại các điểm, khu du lịch này vẫn cần được cải tạo, nâng cấp để thu hút khách du lịch.

- *Lắp đồng hồ lớn tại công viên biển Bình Sơn*

Khu vực công viên biển Bình Sơn hiện tại có rất nhiều người dân thành phố và khách du lịch đến tắm biển, nhất là buổi sáng và buổi chiều tối. Do vậy, việc lắp đồng hồ công cộng lớn là cần thiết để người dân thành phố nói chung và khách du lịch nói riêng chủ động cho các hoạt động trong ngày cũng như sắp xếp các hoạt động vui chơi khác trong ngày. Đồng hồ công cộng tại khu vực tắm biển Bình Sơn cần được thiết kế và trang trí độc đáo để đây là điểm check in nổi bật cho người dân địa phương cũng như du khách khi ghé thăm công viên biển.

Nguồn vốn lắp đồng hồ công cộng tại khu vực tắm biển tại công viên biển Bình Sơn sẽ từ nguồn ngân sách thành phố. Thời gian thực hiện vào năm 2024

Hình ảnh tham khảo cho đồng hồ lớn công cộng

- Xây dựng các hoạt động du lịch tại phố đi bộ

Hiện tại, thành phố cũng đang xây dựng Đề án tổ chức thí điểm phố đi bộ trên các tuyến đường 16/4, Hoàng Diệu, Trần Quang Diệu, đường Nguyễn Công Trứ, khu vực Tượng đài, Quảng trường 16/4. Các hoạt động du lịch, điem, khu du lịch trên địa bàn thành phố cần được kết nối với các tuyến phố đi bộ này.

Trên các tuyến đường đi bộ của thành phố cần hình thành những gian hàng, những hoạt động phục vụ du khách. Các gian hàng trên tuyến đi bộ như gian hàng ẩm thực, gian hàng lưu niệm,... Các cá nhân đăng ký tham gia buôn bán ẩm thực trên trục đường này phải đăng ký các cơ quan có liên quan quản lý. Các xe bán hàng phải được thiết kế đẹp, đồng bộ và tương đồng về mẫu mã để góp phần tạo mỹ quan cho con đường ẩm thực. Thành phố có thể hỗ trợ chi phí

xe bán hàng cho các cá nhân theo tỷ lệ 50% hỗ trợ và 50% đối ứng. Bên cạnh đó, các gian hàng quà lưu niệm với các vật phẩm đặc trưng của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng và tỉnh Ninh Thuận nói chung cũng cần được trưng bày và thương mại tại các tuyến đường đi bộ. Các sản phẩm quà lưu niệm mang cũng nên được khuyến khích thương mại hoá tại các tuyến đường đi bộ trên địa bàn thành phố. Các sản phẩm quà lưu niệm mang đặc trưng của thành phố cũng như tỉnh Ninh Thuận như tượng mô hình mang văn hoá dân tộc Chăm, quà lưu niệm mang biểu tượng biển Bình Sơn, biểu tượng tháp Po Klong Garai, vườn nho, vườn táo, hình ảnh dê, cừu,...

Ý tưởng về xe bán hàng trên phố ẩm thực biển

- *Dịch vụ vui chơi, giải trí tại công viên biển Bình Sơn*

Hiện tại, tại công viên biển Bình Sơn có một số dịch vụ vui chơi dành cho thiếu nhi như thuê xe điện, trượt patin.

Cần xây dựng hệ thống nhạc nước kết hợp với ánh sáng nhiều màu sắc để biểu diễn nghệ thuật vào cuối tuần (tối thứ 7, tối chủ nhật hàng tuần). Nhạc nước tại công viên biển Bình Sơn cần kết hợp với chuỗi hoạt động văn hoá, thể thao và du lịch sôi nổi, đặc sắc của tỉnh Ninh Thuận như Hội chợ công thương khu vực Nam Trung Bộ - Ninh Thuận; Lễ hội ẩm thực; Chương trình

biểu diễn nghệ thuật đường phố; Tham quan trải nghiệm vườn nho, làng gốm Bàu Trúc, dệt thổ cẩm Mỹ Nghiệp;...

Công viên biển cũng cần trang bị hệ thống wifi miễn phí để phục vụ các hoạt động của khách du lịch; hệ thống uống nước tại vòi, hệ thống camera giám sát,... Đặc biệt, tại công viên biển Bình Sơn cần trang bị hệ thống nhạc không một số thời điểm trong ngày khi tập trung nhiều người dân và du khách ra tắm và tham quan biển như buổi sáng (từ 5 giờ đến 8 sáng) và buổi chiều tối (từ 16 giờ đến 22 giờ).

Công viên Bình Sơn cần tạo điều kiện để tổ chức các lễ hội, hội diễn; tổ chức và quản lý các hoạt động triển lãm; tổ chức các sự kiện đường phố; sinh hoạt đội nhóm, hoạt động nghệ thuật và sự kiện chính trị - xã hội trên địa bàn thành phố.

Trình diễn nhạc nước tại công viên Văn Lang, quận 5, TP.HCM

- Tuyến đường đi bộ ven biển

Hiện tại tuyến đường đi bộ ven biển từ công viên biển Bình Sơn đến nhà hàng Quang Nga đã được xây dựng khang trang, sạch sẽ. Tuy nhiên, tuyến đường đi bộ ven biển này vẫn còn khá nóng và thiếu những cây xanh che bóng mát, vào mùa gió rất nhiều cát biển bay vào. Vì vậy, tuyến đường ven biển này cần trồng thêm cây xanh che bóng mát và chắn gió, cát biển.

Hình ảnh tại tuyến đường đi bộ ven biển

Vùng cảnh quan sông Dinh

Hiện tại, ven bờ sông Dinh chủ yếu là khu dân cư xây dựng tự phát. Tại nhiều đoạn sông Dinh, hệ thống cây trồng dọc sông đã được trồng từ lâu và chưa có quy hoạch lại, do vậy sông Dinh chưa tạo được mỹ quan đô thị và chưa gắn bó với người dân thành phố.

Môi trường cảnh quan sông Dinh cần được khai thác gắn với việc mở những tuyến đường giao thông, những trục cảnh quan gắn liền với hệ thống kênh mương từ khu vực trung tâm thành phố ra sông, tạo nên một hệ thống cây xanh mặt nước từ sông với các khu trung tâm và từ các khu trung tâm ra biển.

Hiện tại, đồ án Khu đô thị mới bờ sông Dinh đã được phê duyệt. Do vậy, cần triển khai nhanh và đồng bộ các hạng mục đã được phê duyệt. Cụ thể:

+ Khu đô thị ven sông Dinh với diện tích 27.15 ha, gồm các khu đất dành cho công trình công cộng, Đất hỗn hợp cao tầng, Đất ở, Đất thương mại dịch vụ, Đất sân chơi trong các ô phố, vỉa hè mở rộng, Đất hạ tầng kỹ thuật trong khu đô thị, Đất giao thông.

+ Xây dựng khu công viên ven sông Dinh theo mô hình công viên trung tâm hiện đại với diện tích 12.32 ha (chiếm 29.43% tổng diện tích khu vực lập quy hoạch) với các hạng mục Đất cây xanh công viên ven sông (11.29 ha chiếm 99.7%), Cây xanh cách ly (0.02 ha chiếm 0.22%), Đất hạ tầng kỹ thuật (0.01 ha chiếm 0.08%). Đây không chỉ trở thành không gian vui chơi, giải trí cho người dân thành phố mà còn là nơi tham quan, sử dụng các dịch vụ của khách du lịch.

- Quan điểm tổ chức không gian, kiến trúc cảnh quan sông Dinh
- + Đô thị với các dãy phố hội tụ về không gian mở ven sông, khai thác các giá trị cảnh quan sông nước và phát triển các loại hình dịch vụ thương mại ven hai bờ sông Dinh.
- + Cảnh quan công viên ven sông được thiết kế dựa trên yếu tố địa hình tự nhiên của bờ sông, tạo khu vực vui chơi, giải trí của người dân thành phố và khách du lịch.

Sông Dinh là khu vực cảnh quan tự nhiên đặc thù của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm với sắc thái cảnh quan thiên nhiên đẹp, hài hoà, phù hợp để phát triển các hoạt động tham quan, ngắm cảnh đường sông, đặc biệt là các tuyến tham quan sông Dinh kết hợp với tham quan biển. Trong tương lai, thành phố có thể tổ chức các hoạt động dã ngoại, tham quan sông Dinh kết hợp với hoạt động câu cá, tham quan vườn táo, vườn nho ven sông, khu chuyên ẩm thực ven sông về đêm, khu vực tắm tại sông Dinh,... Các hoạt động giải trí tại sông Dinh như cầu trượt, cầu tre, kết hợp với công viên nước cũng nên được cân nhắc trong chiến lược phát triển du lịch sông Dinh trong tương lai.

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là địa điểm thích hợp để xây dựng Điểm tập và huấn luyện chơi golf. Nếu được xây dựng và tổ chức hoạt động tốt, Điểm tập và huấn luyện chơi golf sẽ là điểm nhấn trong phát triển du lịch thành phố.

Địa điểm thực hiện: Đề xuất xây dựng Điểm tập và huấn luyện chơi golf trong phần Đất thương mại dịch vụ thấp tầng (2,8 ha) tại Khu đô thị mới bờ sông Dinh theo Quyết định 314/QĐ-UBND ngày 19/10/2020 của UBND tỉnh Ninh Thuận.

Hình ảnh cho Điểm tập và huấn luyện chơi golf

Kinh phí: 25 tỷ đồng từ nguồn kinh phí của doanh nghiệp.

Thời gian thực hiện: giai đoạn 2026 – 2030.

Cảnh quan khác

- Kết nối 02 hồ nước điều hoà tại trung tâm thành phố

Hiện tại, thành phố đã có hiện hữu 01 hồ Điều hoà nằm cạnh đường 16/4, khu tổ hợp Hacom Mall, Quảng trường 16/4, Chợ đêm du lịch và Khu đô thị mới Đông Bắc (Khu K1). Vị trí của hồ Điều hoà này khá thuận lợi để kết nối với các điểm vui chơi khác trong nội ô thành phố. Do vậy, khi triển khai các hoạt động vui chơi, lễ hội, ví dụ như Lễ hội Nho và Vang nho quốc tế, thành phố nên cân nhắc tổ chức hoạt động vui chơi, giải trí tại hồ để có thêm nhiều hoạt động sôi nổi.

Hồ Điều hoà hiện tại nằm cạnh đường 16/4

Hiện tại, hồ Điều hoà lớn hơn đang được xây dựng. Trong tương lai, bên cạnh chức năng điều hoà không khí, thành phố có thể kết nối và sử dụng 02 hồ

Điều hoà này để khai thác du lịch, làm nơi tham quan, nghỉ chân cho du khách. Cần quy hoạch xây dựng con kết nối 02 với nhau, con đường này chỉ dành cho người đi bộ và các phương tiện thô sơ khác do thành phố quy định nhằm phục vụ du lịch (xe ngựa, xích lô,...). Vì thời tiết ở thành phố khá nắng nóng nên trên con đường này có thể trồng thêm nhiều cây xanh tạo bóng mát như cây me, mai Nhật,...và sắp xếp nhiều ghế đá để người dân thành phố có thể nghỉ chân và hóng mát. Dọc các tuyến đường kết nối với hồ điều hoà có thể cho lắp đặt các biểu tượng văn hoá địa phương với thông điệp “Phan Rang – Miền di sản xanh” (nhấn mạnh đến di sản văn hoá Chăm), một số biển thông tin ngắn gọn thể hiện các thông tin, văn hoá, lịch sử của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm, tỉnh Ninh Thuận,... Bên cạnh đó, trên tuyến đường cần trang bị nhạc không lời được bật cả ngày để phục vụ người dân và du khách khi đến khi qua con đường này. Con đường kết nối hai hồ điều hoà sẽ là điểm nhấn trong điểm du lịch tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm, hướng đến việc xây dựng hình ảnh “con đường di sản xanh” tại thành phố.

Các sản phẩm văn hoá dân tộc có thể trưng bày trên con đường kết nối 02 hồ Điều hoà

Hình ảnh tham khảo con đường kết nối 02 hồ Điều hoà

- Tháp Po Klong Garai:

Hiện trạng: Tháp Po Klong Garai là điểm thu hút khách du lịch nổi bật của tỉnh Ninh Thuận nói chung và thành phố Phan Rang – Tháp Chàm. Hiện tại, hiện trạng của Tháp Po Klong Garai: (1) Đường đi bộ lên Tháp tương đối nắng; (2) Tại điểm tham qua tháp còn có nhiều nơi còn chứa rác chưa hợp vệ sinh và mất mỹ quan điểm du lịch; (3) Cửa hàng OCOP trong khuôn viên Tháp chưa được thiết kế đẹp mắt để thu hút du khách, các sản phẩm trong cửa hàng chưa được bày biện đẹp mắt, nhiều sản phẩm đã hết hạn sử dụng nhưng vẫn chưa được thay mới; (4) Nhiều điểm bán các sản phẩm lưu niệm khác liên quan đến văn hoá Chăm chưa được thiết kế và trình bày đẹp mắt, tạo sự kém mỹ quan trong khuôn viên tham quan. Trên hiện trạng tại Tháp Po Klong Garai, đề xuất các giải pháp: (1) Trồng thêm những cây có bóng mát dọc hai bên đường (kèn hồng, cây me,...); (2) Xây dựng giải pháp thu gom rác tại Tháp, nhất là trong các dịp lễ lớn; (3) Chuẩn hoá lại các điểm bán hàng trong khuôn viên Tháp; (4) Trang bị hệ thống ánh sáng, nhạc không lời, thuyết minh tự động về Tháp và văn hoá dân tộc Chăm. Bên cạnh đó, cần xây dựng các hoạt động tham quan Tháp Po Klong Garai về đêm để phục vụ hoạt động du lịch đêm và kết nối tour, tuyến với các điểm, khu du lịch khác trong thành phố.

Đường đi bộ lên

Tháp Po Klong Garai

**Một điểm bán các sản phẩm lưu
niệm trong khuôn viên Tháp**

Hiện tại, tháp Pô Klong Garai thuộc sự quản lý của Sở Văn hoá, Thể thao, Du lịch tỉnh Ninh Thuận. Trong tương lai, khi hiện trạng của Tháp Po Klong Garai chưa được giải quyết và chưa tạo sức hút và động lực cho việc phát triển các hoạt động du lịch thì đề xuất UBND tỉnh Ninh Thuận đưa tháp Pô Klong Garai về cho UBND thành phố Phan Rang – Tháp Chàm quản lý.

Các khu vực cửa ngõ

Các khu vực cửa ngõ chính của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

+ Khu vực cửa ngõ phía Tây, cửa ngõ vào đô thị từ ga Tháp Chàm và từ tuyến quốc lộ 27. Với khu vực phía Tây của thành phố, sẽ phát triển mạnh loại hình du lịch gắn với khu đô thị Tháp Chàm cũ với di tích văn hoá Pô Klong Garai, nhà truyền thống, chợ cổ, ga Tháp Chàm. Đây sẽ là khu vực sẽ đón du khách từ Đà Lạt tới thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng và tỉnh Ninh Thuận nói chung theo tuyến quốc lộ 27.

+ Khu vực cửa ngõ Đông Nam, cửa ngõ vào khu du lịch biển phía Đông trên tuyến đường du lịch ven biển từ Phan Thiết, Cà Ná đến Ninh Chữ.

+ Khu vực cửa ngõ phía Nam, cửa ngõ vào đô thị từ phía Nam bằng tuyến quốc lộ 1.

+ Khu vực cửa ngõ phía Bắc, cửa ngõ vào đô thị từ phía Bắc bằng tuyến quốc lộ 1.

- Khu ăn uống cạnh Chùa Ông

Thực trạng: Hiện tại, khu vực tại Chùa Ông có rất nhiều tiểu thương tổ chức buôn bán các thức ăn đêm, gây mất mỹ quan và sự tôn nghiêm của khu

vực Chùa Ông. Do vậy, trước mắt thành phố cần quy hoạch lại khu vực này để đảm bảo vệ sinh thực phẩm, an ninh trật tự và thẩm mỹ cho khu vực này. Trong tương lai, thành phố cần di dời điểm buôn bán sang khu vực khác để đảm bảo an ninh trật tự và vẻ tôn nghiêm của cơ sở tôn giáo.

Hiện trạng buôn bán tại Chùa Ông

Thành lập Tổ tự quản môi trường

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần thành lập tổ tự quản về môi trường trên địa bàn thành phố để nâng cao nhận thức của cộng đồng làm du lịch cũng như du khách, góp phần vào việc bảo vệ cảnh quan tại các điểm du lịch nói riêng mà tại thành phố nói chung luôn sạch đẹp, hướng tới khẳng định vị thế của thành phố là đô thị xanh, thông minh, bền vững.

Bên cạnh đó, đối với các điểm du lịch trên địa bàn thành phố như Đền thờ Đức Thánh Trần, HTX nho Evergreen, Đình Nhân Sơn,... cần tính toán các phương án về các bãi đỗ xe trong trường hợp đông du khách đến tham quan.

2. Định hướng phát triển sản phẩm du lịch văn hoá, làng nghề và du lịch sinh thái thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Du lịch nông nghiệp – sinh thái:

Du lịch nông nghiệp sinh thái trên địa bàn thành phố Phan Rang – Tháp Chàm phát triển dọc theo bờ sông Dinh với những mô hình điểm từ việc trồng nho, táo, nuôi trồng thủy sản. Ngoài ra, việc kết hợp du lịch với những vùng nông nghiệp lớn như vườn Nha Đam và quy trình sản xuất các sản phẩm từ cây

Nha Đam của công ty Cánh Đồng Việt, hình thành nên những sản phẩm du lịch trải nghiệm từ nông nghiệp.

Bên cạnh đó, khu vực quanh bờ sông Dinh là địa điểm lý tưởng để triển khai các hoạt động du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng cao cấp. Thành phố cần đẩy nhanh tiến độ quy hoạch tổng thể bờ sông Dinh theo Đồ án đã Khu đô thị mới bờ sông Dinh đã được phê duyệt theo QĐ 314/QĐ-UBND ngày 19/10/2020 của UBND tỉnh Ninh Thuận.

Ngoài ra, thành phố cần khuyến khích và hỗ trợ phát triển các mô hình khởi nghiệp từ nông nghiệp công nghệ cao, nông nghiệp hữu cơ, nông nghiệp du lịch,... như mô hình khởi nghiệp Vườn táo sông Dinh, Trại nuôi ong dú JiChi Farm,...

Đập Lâm Cẩm thuộc phường Bảo An là một điểm du lịch sinh thái tiềm năng của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm. Hiện tại, vào các dịp cuối tuần, lễ, tết, đập Lâm Cẩm đã thu hút đông đảo người dân tại thành phố đến vui chơi, chụp ảnh. Trong tương lai, đập Lâm Cẩm có thể được phát triển thành khu du lịch sinh thái hấp dẫn của thành phố. Tuy nhiên, điểm du lịch sinh thái đập Lâm Cẩm cần được quy hoạch để tạo không gian du lịch an toàn, sạch đẹp vào bảo vệ môi trường.

Đề xuất tour du lịch sinh thái thành phố Phan Rang – Tháp Chàm: Biển Bình – Cầu An Đông – Vườn táo sông Dinh – Trại nuôi ong dú Jichi – Đập Lâm Cẩm.

- Sản phẩm du lịch gắn liền với lễ hội, tín ngưỡng và di tích văn hoá, lịch sử

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là địa phương có đặc thù văn hoá, tín người Chăm với nhiều lễ hội dân tộc đặc thù gắn với văn hoá Chăm. Bên cạnh đó, thành phố còn có nhiều điểm di tích lịch sử, văn hoá được cấp Quốc gia như Tháp Pô Klong Garai, nhiều đình, miếu,... Đây là điều kiện để thành phố Phan Rang – Tháp Chàm xây dựng các sản phẩm du lịch gắn liền với tài nguyên này.

Với đặc thù về văn hoá dân tộc, đặc biệt là văn hoá Chăm gắn với tháp Pô Klong Garai cũng như cộng đồng người Chăm tại thôn Thành Ý, đây được xem là sản phẩm du lịch địa phương rất đặc thù tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng và tại tỉnh Ninh Thuận nói chung. Tuy nhiên, cần thiết kế các sản phẩm du lịch tại thôn Thành Ý để phục vụ khách du lịch. Cụ thể, thành phố cần nhân rộng và phát triển hoạt động văn hoá đặc sắc của dân tộc Chăm như múa Chăm, ẩm thực Chăm, trang phục Chăm, gốm Chăm... Thôn Thành Ý có thể tổ chức các Hội thi như Hội thi làm bánh truyền thống, Hội thi viết chữ Chăm nhanh và đẹp, Hội thi trình diễn trang phục Chăm,... Các Hội thi tại thôn Thành Ý cần được tổ chức gắn với các dịp tổ chức các mùa lễ hội tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng và tỉnh Ninh Thuận nói chung để có thể kết nối với các khu, điểm du lịch khác.

Bên cạnh đó, thành phố có thể kết hợp, lồng ghép các lễ hội của cộng đồng người Chăm nói chung và lễ hội tại cộng đồng người Chăm thôn Thành Ý với các sự kiện văn hoá, lễ hội (lễ Kate) tại các đền tháp Chăm trên địa bàn thành phố (cụ thể là Tháp Pô Klong Garai) để vừa có thể tạo sức hút và tiếng vang cho hoạt động du lịch của thành phố.

Hò Bả trạo là loại hình nghệ thuật dân gian có truyền thống lâu đời tại các làng biển. Hò Bả trạo trong Lễ hội cầu ngư là cách để ngư dân cầu cho trời yên, biển lặng cá đầy khoang, thuyền bè đi khơi về lộng an toàn. Tại làng biển Mỹ Nghĩa, phường Mỹ Đông còn lưu giữ loại hình văn hoá phi vật thể này. Năm 2015, Hò Bả trạo được UBND tỉnh Ninh Thuận công nhận Di sản văn hoá phi vật thể cấp tỉnh. Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có thể đưa Hò Bả trạo kết nối với các hoạt động du lịch khác của thành phố để tạo thành điểm nhấn trong hoạt động du lịch của thành phố.

Đề xuất tour du lịch văn hoá – lịch sử thành phố Phan Rang – Tháp Chàm: Trung tâm nghiên cứu văn hoá Chăm – Tháp Pô Klong Garai – Thôn Thành Ý (xã Thành Hải) – Di tích Đền - pô Tháp Chàm – Chùa Ông – Đình Văn Sơn – Miếu Xóm Bánh – Đền thờ Đức Thánh Trần.

Bổ sung các hoạt động vui chơi, tắm biển

Hiện tại, biển Bình Sơn chỉ phục vụ các hoạt động tắm biển của người dân địa phương và du khách. Các hoạt động vui chơi, giải trí khác có thể khai thác để làm dịch vụ như cưỡi phao chuối, chèo thuyền kayak, mô tô nước Jetski, chèo ván súp. Các hình thức dịch vụ này có thể tham khảo thêm mô hình ở các điểm du lịch lớn như Nha Trang, hoặc có thể tham khảo phương thức tổ chức dịch vụ ở khu vực vịnh Vĩnh Hy. Bên cạnh đó, tại công viên biển Bình Sơn, vào ngày thứ 7, chủ nhật hàng tuần có thể tổ chức hoạt động thả diều nhằm tạo sân chơi cho người dân tại địa phương cũng hoạt động vui chơi, giải trí cho khách du lịch. Hình thù và kích cỡ các loại diều có thể đa dạng tùy thuộc vào nhu cầu của du khách. Hằng năm, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có thể tổ chức Lễ hội thả diều kết hợp với các sự kiện khác tại biển Bình Sơn như chèo thuyền kayak, lái mô tô nước, chèo ván súp,...

Hình ảnh tham khảo cho các hoạt động vui chơi trên biển

Hàng năm, có thể tổ chức cuộc thi đua thuyền thúng trên biển Bình Sơn để thu hút du khách. Bên cạnh đó, thành phố có thể tổ chức cuộc thi bóng chuyền bãi biển 01 lần/năm trên địa bàn thành phố để tạo hoạt động vui chơi giải trí cho người dân. Khi tổ chức các hoạt động này cần chú ý đến mùa gió lớn. Hiện tại, huyện Ninh Hải đã tổ chức các cuộc thi này, thành phố có thể tham khảo hoặc phối hợp với huyện Ninh Hải để tổ chức các hoạt động này.

Các hoạt động có thể tổ chức trên biển

Bên cạnh đó, cần thành phố cần phối hợp đăng cai tổ chức các hoạt động thể dục, thể thao khu vực, quốc gia như Giải đua xe đạp phong trào Ninh Thuận – Bình Thuận, Giải đua Ô tô – mô tô địa hình Ninh Thuận – Bình Thuận, Giải Gofl Bình Thuận – Ninh Thuận mở rộng, Lễ hội Nho và Vang nho,... Đồng thời, thành phố cần kết hợp tổ chức các hoạt động văn hoá như Lễ hội Kate và các hoạt động văn hoá – thể thao khác nhằm thu hút du khách đến tham quan và nghỉ dưỡng.

Bên cạnh đó, với lợi thế là đô thị biển, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần phát triển loại hình du lịch biển cao cấp bằng du thuyền, ca nô kéo dù,... tại biển Bình Sơn, kết nối với các điểm du lịch Ninh Chữ - Vĩnh Hy – Bình Tiên – Cà Ná cũng như các thành phố khác như Nha Trang (Khánh Hoà) – Phan Thiết (Bình Thuận) – Đà Lạt (Lâm Đồng).

thuyền buồm cao cấp với cá loại hình, khu nhà nghỉ có bến thuyền, các câu lạc bộ vui chơi giải trí cao cấp phục vụ khách du lịch thuyền buồm. Loại hình này phù hợp với vị trí gần khu vực công viên biển Bình Sơn.

- Sản phẩm du lịch đêm

Hoạt động du lịch đêm rất phù hợp tại các thành phố, đô thị, đáp ứng được nhu cầu vui chơi, giải trí của du khách, đồng thời đem lại nguồn thu nhập và tạo việc làm cho người lao động. Việc gia tăng các hoạt động du lịch đêm sẽ khuyến khích du khách ở lại điểm du lịch lâu hơn, thúc đẩy chi tiêu vào ban đêm, từ đó sẽ tạo cơ sở thu hút các doanh nghiệp nhà đầu tư vào cơ sở vui chơi, giải trí, mua sắm,...

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là điểm dừng chân sau khi du khách đã đến và tham quan những điểm, khu du lịch trong tỉnh. Do vậy, giống như những đô thị biển khác tại Việt Nam, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có đủ cơ sở vật chất, kỹ thuật cũng như những sản phẩm du lịch đặc thù để phát triển kinh tế du lịch đêm.

Với những lợi thế về tự nhiên, văn hoá, du lịch đêm của thành phố cần chú trọng đến sản phẩm du lịch đêm gắn với biển, sông Dinh và văn hoá dân tộc Chăm đặc thù tại địa phương.

Đối với hoạt động du lịch đêm gắn với biển, đặc biệt là biển Bình Sơn và công viên biển Bình Sơn, cần thiết kế các tour dạo biển kết hợp với ẩm thực biển. Tương tự với khu vực sông Dinh, cần có các tuyến thuyền ghe tham quan, ngắm cảnh sông Dinh. Cần xây dựng bến đò đưa đón du khách tham quan sông Dinh, ghé các điểm dừng chân dọc sông Dinh như điểm trồng nho, trồng táo ven sông,... Bên cạnh đó, các điểm ẩm thực, giải trí khác cũng cần được tổ chức để đa dạng hoá các sản phẩm du lịch đêm hai bờ sông Dinh.

Với đặc thù văn hoá tại địa phương, đặc biệt là văn hoá và kiến trúc Chăm, thành phố cần hình thành tour, tuyến điểm du lịch ban đêm đến tháp Pô Klông Garai, Trung tâm nghiên cứu văn hoá Chăm, thôn Thành Ý, Bảo tàng Ninh Thuận,... Do vậy, các địa điểm tham quan kể trên cũng cần được mở cửa vào ban đêm để đón tiếp du khách. Ẩm thực đêm dân tộc Chăm cần được kết hợp với tour đêm đến các địa điểm văn hoá, lịch sử trên địa bàn thành phố.

Để góp phần hình thành tour du lịch đêm tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm, thành phố xanh cần kêu gọi dịch vụ vận tải hành khách với các phương tiện như ô tô điện, xe bus mui trần, sử dụng nguyên liệu sạch.

Xe bus mui trần phục vụ tour du lịch tại TP.HCM và Hà Nội

Đối với chợ đêm đang hiện hữu, sau năm 2027 khi đã hết hợp đồng cho thuê với các tiểu thương. Do vậy, sau thời gian này, thành phố cần đưa ra các tiêu chuẩn sản phẩm, mặc hàng kinh doanh ở chợ đêm cũng như các quy định hoạt động và là thành viên tham gia kinh doanh tại chợ đêm, quy hoạch chợ đêm một cách bài bản với những sản phẩm đặc thù của địa phương chứ không phải đơn thuần là các sản phẩm tiêu dùng như hiện nay. Thành phố có thể tham khảo mô hình chợ đêm tại Vũng Tàu với các gian hàng về hải sản và các sản phẩm lưu niệm.

Hình thành các điểm cho thuê xe đạp (nhất là vào ban đêm) trên địa bàn thành phố, cụ thể tại khu vực Quảng Trường và công viên biển Bình Sơn. Dịch vụ thuê xe đạp tự túc chạy vòng quanh thành phố Phan Rang – Tháp Chàm sẽ là một dịch vụ hấp dẫn đối với du khách, đặc biệt là đối với những du khách trẻ, thích khám phá và luyện tập sức khỏe. Việc tổ chức dịch vụ cho thuê xe đạp có vốn đầu tư ít, dễ quản lý và vận hành nên hoàn toàn phù hợp trên địa bàn thành phố. Một số gợi ý đối với dịch vụ thuê xe đạp tại thành phố như sau:

+ Sử dụng xe đạp cho thuê là xe đạp đơn hoặc xe đạp đôi, xe phải đảm bảo chất lượng tốt, trang bị đầy đủ các thiết bị trợ năng (còi, phanh, giỏ xe, khoá,...).

+ Xe trang trí các thông điệp về du lịch thành phố, du lịch xanh, bền vững.

+ Giá dịch vụ: đề xuất giá theo thời gian thuê. Ví dụ, 20.000 đồng/30 phút; 30.000 đồng/60 phút hoặc 50.000đ – 70.000 đồng/ngày.

Đề xuất tuyến điểm du lịch đêm tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm:

Tuyến 1: Quảng trường Tp. Phan Rang – Tháp Chàm - Công viên 16/4 – Chợ đêm – Công viên biển Bình Sơn – Trùng Sơn Cổ Tự - Tháp Pô Klông Garai – Quảng trường Tp. Phan Rang – Tháp Chàm.

Tuyến 2: Quảng trường Tp. Phan Rang – Tháp Chàm –Chợ Phan Rang – Chùa Ông – Công viên biển Bình Sơn – Đàm Nại - Tháp Pô Klông Garai – Quảng trường Tp. Phan Rang – Tháp Chàm.

Tuyến 3: Quảng trường Tp. Phan Rang – Tháp Chàm – Chợ đêm – Chùa Ông – Công viên biển Bình Sơn – Trùng Sơn Cổ Tự - Đàm Nại – Tháp Pô Klông Garai – Quảng trường Tp. Phan Rang – Tháp Chàm.

Xây dựng các sản phẩm du lịch dựa trên điều kiện thời tiết, khí hậu

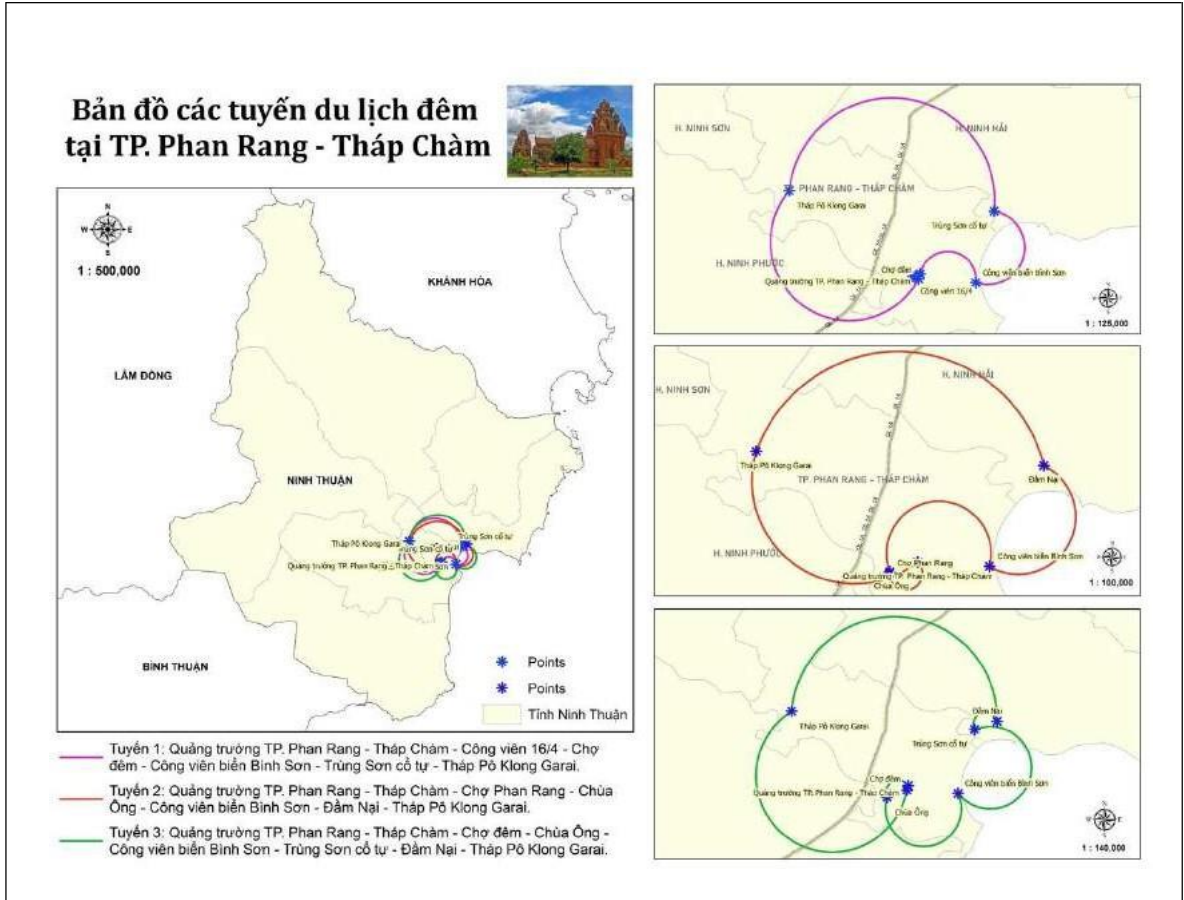
Thuộc vùng Duyên hải Nam Trung Bộ, tỉnh Ninh Thuận sở hữu khí hậu nhiều nắng và gió đặc trưng. Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm mang đầy đủ những yếu tố đặc thù về thời tiết, khí hậu của tỉnh Ninh Thuận với hai mùa: mùa mưa và mùa khô. Cụ thể, mùa mưa thường bắt đầu từ tháng 9 đến tháng 11 và mùa khô bắt đầu từ tháng 12 đến tháng 8 năm sau. Vì sự đặc thù về thời tiết, hoạt động du lịch nói chung và hoạt động du lịch biển nói riêng tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm mang nhiều phụ thuộc vào yếu tố tự nhiên.

- Thời điểm từ tháng 1 đến tháng 4 là thời điểm các loài sinh vật đang sinh sôi, phát triển nên rất phù hợp cho các hoạt động trải nghiệm thiên nhiên. Thành phố nên tăng cường các hoạt động du lịch trải nghiệm sinh thái như tham quan vườn nho, vườn táo, trại nuôi ong,...kết hợp với các hoạt động vui chơi, văn nghệ tại công viên biển Bình Sơn.

- Trong thời điểm từ tháng 5 đến tháng 8, các vùng biển tại tỉnh Ninh Thuận nói chung và vùng biển tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm trong xanh, nắng vàng, cát trắng tạo thành một cảnh quan yên bình, nên thơ. Thời điểm này, du khách có thể thoải mái tham gia các hoạt động ngoài trời gắn với hoạt động tắm biển mà không quá lo lắng về vấn đề thời tiết. Trong thời điểm này, thành phố cần tăng cường tổ chức các hoạt động vui chơi, tắm biển, đặc biệt tại khu vực công viên biển Bình Sơn như hoạt động đua thuyền thúng, cưỡi phao chuối, chèo thuyền kayak, mô tô nước Jetski, chèo ván súp,... Bên cạnh đó, Cuộc thi bóng chuyền bãi biển cũng nên được cân nhắc là Cuộc thi thường niên được tổ chức để thu hút du khách trong và ngoài tỉnh.

- Thời điểm từ tháng 9 đến tháng 11 là lúc tỉnh Ninh Thuận bước vào mùa nho chín và mùa lễ hội Kate của người Chăm nên lượng du khách đến đây cũng rất đông. Do vậy, thành phố cần tổ chức các sự kiện, hội thi vào thời điểm này để có thể thu hút du khách như hoạt động như ngày hội ẩm thực, biểu diễn thời gian thiếu nhi,....

Để phát huy tối đa các điều kiện thuận lợi từ yếu tố tự nhiên, văn hoá đặc thù sẵn có tại địa phương cũng như kết nối với các tuyến điểm du lịch cũng như các sự kiện văn hoá, du lịch của tỉnh Ninh Thuận, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần xây dựng các hoạt động du lịch, các sản phẩm du lịch có tính đặc thù phù hợp với điều kiện thời tiết, khí hậu của thành phố cũng có tính liên kết với các sự kiện khác của các địa phương khác nhằm tạo được sức hút và kéo dài thời gian lưu trú của du khách.

3. Định hướng điểm trung bày OCOP và kết nối du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là một trong những địa phương thực hiện rất thành công chương trình OCOP. Hằng năm, thành phố có nhiều sản phẩm tham gia đánh giá và phân hạng sản phẩm với sự đa dạng trong chủng loại sản phẩm. Hiện tại, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm chưa có điểm trung bày và kinh doanh chính thức các sản phẩm OCOP. Tại khu vực tham quan của Tháp Pô Klông Garai có điểm trung bày và kinh doanh sản phẩm OCOP nhưng địa điểm này đang bị xuống cấp cả về mặt hình thức và các sản phẩm được trưng bày chưa thực sự đa dạng và thu hút được du khách. Do vậy, việc hình thành Điểm trung bày và kinh doanh sản phẩm OCOP tại trung tâm thành phố là điều vô cùng cần thiết trong bối cảnh hiện nay. Bên cạnh đó, điểm trung bày sản phẩm OCOP cũng sẽ là một điểm kết nối du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm. Du khách khi đến đây không chỉ tham khảo, mua sắm các sản

phẩm OCOP của thành phố nói riêng và các sản phẩm OCOP của tỉnh Ninh Thuận nói chung mà còn có thể mà còn có thể có thêm thông tin về các điểm, khu du lịch trên địa bàn thành phố.

Sau đây là một số đề xuất về Điểm trưng bày và kinh doanh sản phẩm OCOP:

Địa điểm: Địa điểm hình thành Điểm trưng bày và kinh doanh sản phẩm OCOP sẽ nằm trong khu vực trung tâm thành phố, gần khu vực Bảo tàng, công viên và chợ đêm của thành phố để du khách có thể dễ dàng đến tham quan, mua sắm và tham khảo các thông tin về các điểm, tuyến du lịch của thành phố. Địa điểm dễ dàng trong việc kết nối với các tuyến phố đi bộ của thành phố cũng nên được cân nhắc để hình thành Điểm trưng bày và kinh doanh sản phẩm OCOP.

Sản phẩm trưng bày: Các sản phẩm OCOP của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm; Các sản phẩm OCOP tỉnh Ninh Thuận; Các thông tin, hướng dẫn về các điểm, khu du lịch tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm.

Hình thức đầu tư: Tùy vào nguồn ngân sách của thành phố mà có thể linh hoạt trong hình thức đầu tư. Tuy nhiên, thành phố nên tận dụng những nguồn vốn xã hội hoá, các nguồn vốn từ doanh nghiệp để hình thành Điểm trưng bày OCOP và kết nối du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm.

Hình ảnh tham khảo cho Điểm trưng bày sản phẩm OCOP

4. Đề xuất các tuyến điểm du lịch tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Ngoài việc quảng bá hình ảnh thông qua việc sử dụng các phương tiện truyền thông hay website,... việc giới thiệu các điểm du lịch tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm với các công ty lữ hành sẽ giúp tạo được sự kết nối giữa các bên. Đây sẽ là cơ hội cho những sản phẩm du lịch, chương trình du lịch của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm được quảng bá rộng rãi.

Việc kết nối trực tiếp với các công ty lữ hành bao gồm các bước sau: (1) Kết nối với một doanh nghiệp lữ hành trong hoặc ngoài tỉnh; (2) Phối hợp với doanh nghiệp lữ hành đó tạo dựng và hoàn thiện sản phẩm du lịch; (3) Cùng doanh nghiệp khảo sát và kết nối các tuyến điểm trên cung đường hợp lý để tạo thành một chương trình du lịch mẫu; (4) Mời các đoàn famtrip và presstrip trải nghiệm thử chương trình du lịch đó; (5) Yêu cầu góp ý và hoàn thiện chương trình du lịch mẫu; (6) Cung cấp thông tin rõ ràng cho các doanh nghiệp lữ hành khác và bắt đầu kết nối.

Đề xuất một số tuyến điểm du lịch có thể khai thác trong khu vực nội thành thành phố:

Tuyến Du lịch văn hoá Chăm: Tháp Pô Klông Garai – Thôn Thành Ý (xã Thành Hải) – Trung tâm nghiên cứu văn hoá Chăm – Bảo tàng Ninh Thuận.

Tuyến Du lịch văn hoá bản địa: Đình Văn Sơn- Miếu Xóm Bánh – Đền thờ Đức Thánh Trần – Chùa Ông – Đình Tấn Lộc.

Tuyến Du lịch kết hợp: Biển Bình Sơn – HTX nho Evergreen – Vườn táo sông Dinh – Chùa Ông - Trại nuôi ong dú Jichi Farm– Đền pô xe lửa Tháp Chàm.

Bối cảnh toàn cầu hoá hiện nay, vấn đề tuyên truyền hình ảnh của các địa điểm du lịch ngày càng được quan tâm và cần được truyền tải đến du khách thông qua báo chí, mạng xã hội. Thành phố cần sử dụng ưu thế của các loại hình truyền thông, đặc biệt là báo mạng điện tử với khả năng kết nối tốt, tìm kiếm và truyền tải dung lượng thông tin lớn, tạo khả năng giao lưu trực tuyến, tương tác nhiều chiều trong cộng đồng công chúng.

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm sẽ là điểm đón khách du lịch đến Ninh Thuận, là trung tâm tiếp thị và tổ chức các tour du lịch trong tỉnh. Vị trí trung tâm sẽ giúp thành phố Phan Rang – Tháp Chàm trở thành nền xuất phát của các tuyến du lịch đến những điểm du lịch nổi tiếng của tỉnh như biển Bình Tiên – Vĩnh Hy, vườn quốc gia Núi Chúa, suối nước nóng Tân Mỹ Á, du lịch dải bờ biển kéo dài đến Cà Ná,...

Khoảng cách kết nối với các địa điểm du lịch khu vực phía Nam thành phố (km)		
Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	Đồi cát Nam Cương	8
	Làng gốm Bầu Trúc	9
	Làng nghề Mỹ Nghiệp	9
	Đền Pô Inur Nugar	13
	Tháp Pô Rômê	15
	Khu du lịch Tanyoli	20
	Hồ Tân Giang	21
	Hải đăng Mũi Dinh	22
	Bãi biển Cà Ná	30

Khoảng cách kết nối với các địa điểm du lịch khu vực phía Đông Bắc thành phố (km)		
Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	Muối Đầm Vua	10
	Di tích lịch sử Núi Cà Đú	15
	Hòn Đỏ	18
	Suối Kiên Kiên	25
	Suối Tiên	28
	Rang Rái (VQG Núi Chúa)	30
	Biển Bình Tiên	30
	Nho Thái An	35

	Suối Lò Ô	40
	Vịnh Vĩnh Hy	40

Khoảng cách kết nối với các địa điểm du lịch khu vực phía Tây Bắc thành phố (km)		
Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	Nho Ba Mọi	10
	Thác Tiên	35
	Suối Thương	38
	Vườn trái cây Lâm Sơn	45
	Thác Sakai	46
	Đèo Ngoạn Mục	50
	Thác Chapor	55
	Bãi đá Pinăng Tắc	59
	VQG Phước Bình	60
	Căn cứ địa Bác Ái	65

Một số tuyến điểm nội vùng thành phố Phan Rang, Tháp Chàm:

Tuyến Du lịch kết nối phía Nam thành phố: Tháp Pô Klông Garai – Làng gốm Bào Trúc - Đền Pô Inur Nugar – Làng nghề Mỹ Nghiệp – Đồi cát Nam Cương.

Tuyến Du lịch kết nối phía Đông Bắc thành phố: Tp. PR-TC – Di tích lịch sử núi Cà Đú – Muối Đầm Vua– Hòn Đỏ - Hang Rái – Vườn nho Thái An – Thôn Cầu Gãy – Vịnh Vĩnh Hy.

Tuyến Du lịch kết nối phía Tây Bắc thành phố: Tp. PR-TC – Nho Ba Mọi – Vườn Trái cây Lâm Sơn – Thác Chapor – Vườn Quốc gia Phước Bình.

Ngoài ra, thành phố cần kết nối với các tuyến điểm du lịch tại các địa phương khác trong tỉnh như huyện Ninh Hải, huyện Thuận Nam theo tuyến đường biển. Cụ thể, đối với huyện Ninh Hải, cần kết nối du lịch bằng đường biển giữa thành phố Phan Rang – Tháp Chàm với các điểm du lịch tham quan như khu du lịch Vĩnh Hy. Đối với huyện Thuận Nam, kết nối du lịch giữa thành phố Phan Rang – Tháp Chàm với biển Cà Ná. Các phương tiện di chuyển khi vận hành kết nối các tuyến điểm du lịch đường biển giữa thành phố Phan Rang – Tháp Chàm với các địa phương khác cần tuân thủ các tiêu chí tiện lợi và đảm bảo thân thiện với môi trường.

5. Đề xuất liên kết nội, ngoại vùng thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Từ thành phố Hồ Chí Minh đến thành phố Phan Rang – Tháp Chàm khoảng hơn 300 km. Các phương tiện từ thành phố Hồ Chí Minh đến thành phố Phan Rang – Tháp Chàm khá đa dạng, gồm máy bay (sân bay Cam Ranh), tàu lửa, xe khách. Du khách có thể đi tàu lửa từ thành phố Hồ Chí Minh tới ga Tháp Chàm với thời gian dao động từ 6 đến 7 giờ. Bên cạnh tàu lửa thì số lượng xe khách di chuyển từ thành phố Hồ Chí Minh đến thành phố Phan Rang – Tháp Chàm khá đa dạng với nhiều nhà xe uy tín như nhà xe Tuấn Tú, nhà xe Thiện Trí, nhà xe An Anh...

Hiện tại, Ninh Thuận nói chung và thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng đang nhận được sự quan tâm của du khách ở khu vực phía Bắc, trong đó có thủ đô Hà Nội. Dòng khách quốc tế ở các khu vực khác như Châu Âu, Châu Mỹ, ... ngày càng xuất hiện nhiều tại Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh là yếu tố quan trọng để các thành phố biển nói chung và thành phố biển Phan Rang – Tháp Chàm đón tiếp khách nước ngoài. Thị trường khách Nga cũng là một thị trường tiềm năng cho phát triển kinh tế du lịch biển.

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là điểm kết nối chính giữa tỉnh Ninh Thuận và khu vực Tây Nguyên theo tuyến Quốc lộ 27 với điểm đầu là thành phố Phan Rang – Tháp Chàm và điểm cuối là thành phố Buôn Ma Thuột. Các điểm nhân chính trong liên kết chiều ngang này là:

+ Không gian phát triển du lịch biển ở khu vực Phan Rang – Tháp Chàm.

+ Vành đai sinh thái nông nghiệp và văn hoá Chăm dọc theo Quốc lộ 27 kết nối với các tỉnh Tây Nguyên (không gian văn hoá Cồng Chiêng, trung tâm nghỉ dưỡng tại thành phố Đà Lạt,...).

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng và các điểm, khu du lịch của Ninh Thuận nói chung cần liên kết với các khu vực lân cận với các sản phẩm chủ lực như du lịch văn hoá, du lịch sinh thái biển, du lịch nghỉ dưỡng cao cấp. Trong đó, tập trung vào liên kết sản phẩm du lịch biển (liên kết mở rộng): mở rộng quy mô các sản phẩm du lịch biển từ Nha Trang, Cam Ranh (Khánh Hoà) đến Mũi Né, Phan Thiết (Bình Thuận) tạo thành vành đai du lịch biển trọng điểm của khu vực Duyên hải Nam trung bộ.

- Các tuyến du lịch kết nối ngoại vùng thành phố Phan Rang – Tháp Chàm:

+ Tuyến du lịch theo Quốc lộ 1: Vịnh Nha Trang (Khánh Hoà) – Mũi Né, (Bình Thuận) – thành phố Tuy Hoà (Phú Yên) – Biển Vĩnh Hy, Ninh Chữ - Bình Sơn (Ninh Thuận).

Tuyến du lịch theo Quốc lộ 1 sẽ có các sản phẩm chính là Du lịch biển, đảo; Du lịch tham quan di tích kết hợp du lịch nghiên cứu bản sắc văn hoá (văn hoá Chăm); Du lịch sinh thái; Du lịch MICE (hội họp, hội nghị, triển lãm),

+ Tuyến du lịch theo Quốc lộ 27: Ninh Chữ - Bình Sơn (Ninh Thuận) – Tháp Pô Klong Garai (Ninh Thuận) – Vườn quốc gia Yokdon (Đắk Lắk) – Núi lửa Chư Đăng Ya (Gia Lai) - Măng Đen (Kon Tum).

Tuyến du lịch theo Quốc lộ 27 sẽ có các sản phẩm chính là Du lịch biển (Ninh Thuận), Du lịch nghỉ dưỡng (Đà Lạt); Du lịch văn hoá Tây Nguyên, tham quan tìm hiểu bản sắc văn hoá các dân tộc Tây Nguyên, văn hoá Chăm tại Ninh Thuận; Du lịch tham quan nghiên cứu hệ sinh thái cao nguyên gắn với các sản vật hoa, cà phê, voi; Du lịch biên giới gắn với cửa khẩu và tam giác phát triển.

6. Đề xuất xây dựng bộ nhận diện thương hiệu du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Bộ nhận diện thương hiệu du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm dựa trên thế mạnh và bản sắc gắn với văn hoá bản địa đặc thù tại địa phương. Thiết kế bộ nhận diện thương hiệu du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần đưa những chi tiết, hình ảnh về đặc điểm về khí hậu, địa hình sơn thủy và văn hoá Chăm, một nét văn hoá đặc thù tạo nên sự khác biệt giữa Phan Rang với các thành phố du lịch khác.

Bộ nhận diện thương hiệu du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm sau khi hoàn chỉnh về nội dung sẽ được trình bày với các hình thức sau:

- Logo: Hình ảnh logo sẽ giúp du khách nhớ đến thương hiệu dễ dàng hơn. Logo được sử dụng cho tất cả các hoạt động, vật phẩm văn phòng (danh thiếp, giấy viết thư, phong bì, hoá đơn, thẻ nhân viên, đồng phục), các bộ nhận diện ngoài trời (biển hiệu, biển quảng cáo, băng rôn, phương tiện vận tải, phương tiện thi công), các sản phẩm, ấn phẩm phục vụ cho marketing (brochure, tờ rơi, tờ gấp), và quà tặng (bút, sổ tay, móc khoá, ly nước, mũ bảo hiểm, áo mưa,...)
- Tạo dựng mascot: Mascot có thể hiểu đơn giản là linh vật, linh vật đại diện cho sản phẩm phẩm, thương hiệu và làm nổi vật giá trị sản phẩm, thương hiệu. Mascot mang tinh thần của thương hiệu, làm gia tăng độ nhận diện và kết nối khách hàng với bộ sản phẩm. Mascot còn khơi dậy cảm xúc và tạo độ lan toả.

Hiện tại, Bộ nhận diện thương hiệu du lịch Nha Trang – Khánh Hoà gồm Biểu trưng (Logo) và Biểu ngữ (Slogan) đã được ban hành. Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm có đủ cơ sở để xây dựng Bộ nhận diện thương hiệu du lịch thành phố. Phạm vi áp dụng bộ nhận diện thương hiệu như cổng chào, các điểm du lịch, các bao bì sản phẩm nói chung và các sản phẩm thủ công mỹ nghệ nói riêng,...

Các ý tưởng về slogan:

- Điểm hẹn thiên nhiên và di sản.
- Về miền di sản xanh.

- Phan Rang – Tháp Chàm: Xanh miền di sản.
- Phan Rang – Tháp Chàm: Nắng vàng biển xanh.
- Phan Rang – Tháp Chàm: Sắc màu thiên nhiên và si sản.
- Phan Rang – Tháp Chàm: Hội tụ thiên nhiên và di sản.

7. Đề xuất xây dựng bộ câu chuyện thuyết minh du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Nội dung xây dựng bộ câu chuyện thuyết minh du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm gồm những nội dung:

(1) Thuyết minh về lịch sử và quá trình phát triển của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm;

Xây dựng Bộ thuyết minh về lịch sử cũng như quá trình hình thành và phát triển của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm qua các thời kỳ là điều cần thiết để du khách khi đến với thành phố sẽ hiểu rõ hơn về nơi đây.

(2) Thuyết minh về các điểm di tích lịch sử, văn hoá trên địa bàn thành phố Phan Rang – Tháp Chàm;

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là khu vực mang đậm sắc thái văn hoá địa phương với những công trình kiến trúc gắn với nền văn hoá Champa. Bên cạnh đó, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là nơi có nhiều công trình kiến trúc được cấp chứng nhận là Di tích cấp Quốc gia như Tháp Po Klong Garai, Chùa Ông, Đình Tấn Lộc, Miếu Xóm Bánh, Đình Văn Sơn. Nhiều công trình cũng đã được chứng nhận là Di tích cấp tỉnh như Đình Nhơn Hội, Đền xe lửa Tháp Chàm, Đền thờ Đức Thánh Trần, Đình Kinh Dinh,... Việc xây dựng Bộ thuyết minh về các điểm di tích lịch sử, văn hoá kể trên trên địa bàn thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là điều vô cùng cần thiết để lưu trữ tư liệu cũng như xây dựng được nguồn tư liệu cho du khách trong hoạt động du lịch.

(3) Thuyết minh về các tuyến điểm du lịch trên địa bàn thành phố Phan Rang – Tháp Chàm;

Là trung tâm kinh tế - chính trị của tỉnh Ninh Thuận, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm là nơi mà du khách đến nghỉ dưỡng và toả ra các điểm, khu

du lịch lân cận khác. Vì vậy, xây dựng Bộ thuyết minh về các điểm du lịch cũng như các tuyến điểm du lịch là điều cần thiết để cung cấp thông tin cho du khách về các địa điểm du lịch trên địa bàn thành phố. Dựa trên Bộ thuyết minh các điểm, khu du lịch này, du khách có thể dễ dàng lựa chọn được những địa điểm du lịch phù hợp với sở thích và nhu cầu.

Nội dung bộ thuyết minh về du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm sẽ được thiết kế song ngữ là Tiếng Việt và Tiếng Anh nhằm cung cấp thông tin cho du khách trong nước lẫn khách du lịch nước ngoài. Cơ quan chủ trì thực hiện Bộ thuyết minh du lịch là Ủy ban Nhân dân thành phố Phan Rang – Tháp Chàm; cơ quan phối hợp thực hiện chính là Phòng Văn hoá và Thông tin thành phố.

Xây dựng bộ câu chuyện thuyết minh du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm sẽ được thực hiện vào năm 2024 với nguồn kinh phí là 200 triệu đồng từ nguồn ngân sách nhà nước.

8. Đề xuất xây dựng phần mềm hệ thống quản lý, hướng dẫn, quảng bá du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần có chính sách hỗ trợ ứng dụng công nghệ số trong việc xúc tiến, quảng bá du lịch của thành phố. Trên nền tảng này, các bên liên quan sẽ có phương tiện để liên kết nhằm tạo thành các chuỗi giá trị, nhằm tiết kiệm chi phí và tiêu thụ sản phẩm một cách hiệu quả.

Những yêu cầu khi xây dựng phần mềm hướng dẫn, quảng bá du lịch:

- Phần mềm phải đảm bảo hoạt động trên các thiết bị như máy tính, thiết bị di động,... các hệ điều hành nào cũng có thể tải về và sử dụng hiệu quả.
- Giao diện hướng tới sự đơn giản, dễ sử dụng. Màu sắc, hình ảnh tạo được cảm giác thoải mái, nhẹ nhàng và cung cấp thông tin trực quan nhất về nội dung, hình ảnh của dịch vụ để khách hàng dễ dàng tiếp cận.
- Tích hợp những tính năng cần thiết (google map, công thanh toán,...), đảm bảo việc tìm hiểu thông tin, đặt tour du lịch được tiến hành hiệu quả.

- Tính năng hỗ trợ trực tuyến, tính năng chia sẻ lên mạng xã hội, tính năng tích hợp với thiết bị di động, đa ngôn ngữ, bảo mật hiệu quả,... cũng cần được cân nhắc và đưa vào phần mềm một các hợp lý.

Phần mềm hướng dẫn, quảng bá du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần được đồng bộ và thống nhất về nội dung với hệ thống phần mềm hướng dẫn, quảng bá du lịch tỉnh Ninh Thuận. Bề cơ chế quản lý, phần mềm hướng dẫn, quảng bá du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần được thống nhất đơn vị quản lý, tránh tình trạng chồng chéo.

Bên cạnh thiết kế và xây dựng phần mềm hướng dẫn, quảng bá du lịch, UBND thành phố cần tổ chức truyền thông, giới thiệu về các điểm đến du lịch trên địa bàn thành phố trên các phương tiện như truyền thông xã hội (facebook, zalo,...); phối hợp với các Sở, Ngành phát hành các ấn phẩm về các gói kích cầu du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm đặt tại các quầy hỗ trợ thông tin du khách TP.HCM, Đà Lạt, Sân bay Cam Ranh; quảng bá tiềm năng du lịch thành phố trên màn hình Led tại các ngã 4 lớn, các cụm pano chiến lược của thành phố.

9. Giải pháp đào tạo nguồn nhân lực và định hướng khởi nghiệp thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Theo Điều chỉnh quy hoạch chung xây dựng thành phố Phan Rang – Tháp Chàm đến năm 2025, tỷ lệ lao động trong các ngành dịch vụ, thương mại sẽ gia tăng, từ 30 ngàn người vào năm 2007, 45 ngàn người năm 2015 và khoảng 55 ngàn người trong năm 2025. Như vậy, nguồn nhân lực trong lĩnh vực dịch vụ nói chung, trong đó có ngành du lịch sẽ tăng và đủ để phục vụ cho việc phát triển các hoạt động du lịch.

Nguồn nhân lực có liên quan đến hoạt động du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm gồm có những đối tượng sau: Nhân lực trong cơ quan quản lý nhà nước; Nhân lực trong các doanh nghiệp kinh doanh du lịch; Nhân lực trong cộng đồng dân cư tại các điểm, khu du lịch.

Đối với cơ quan quản lý nhà nước, cần xác định chức năng, nhiệm vụ quản lý, dự kiến cho các hoạt động triển khai, lựa chọn nhân sự có trình độ chuyên môn phù hợp. Hiện tại, Phòng Văn hóa và Thông tin của thành phố chỉ có 04 cán bộ, do vậy cần tăng cường nguồn nhân sự để thực hiện các hoạt động trong đó có hoạt động du lịch của thành phố. Đề xuất bổ sung thêm chức năng, nhiệm vụ của Trung tâm thông tin và xúc tiến du lịch để có thể phối hợp với các cơ quan, đơn vị khác trong quá trình tổ chức các hoạt động du lịch trên địa bàn thành phố. Bên cạnh đó, thành phố cần phối hợp với các đơn vị đào tạo và ngành du lịch tăng cường bồi dưỡng, tập huấn định kỳ để nâng cao trình độ chuyên môn và ngoại ngữ.

Đối với các đơn vị kinh doanh du lịch trên địa bàn thành phố, cần có chính sách thu hút lao động có trình độ và chuyên môn để tạo nên những sản phẩm du lịch mang tính thương hiệu cho du lịch thành phố. Cơ quan quản lý nhà nước phối hợp với các doanh nghiệp đầu tư mở các lớp đào tạo nghề và nghiệp vụ nghề cho các doanh nghiệp để tạo ra mặt bằng chất lượng sản phẩm trên địa bàn thành phố. Đối với các doanh nghiệp kinh doanh du lịch mới cần xây dựng tiêu chuẩn hoá nghiệp vụ kinh doanh cho các ngành nghề và thực hiện chuẩn hoá nguồn nhân lực cho các doanh nghiệp mới.

Đối với cộng đồng dân cư tại các điểm, khu du lịch, thành phố cần nâng cao trình độ dân trí và đào tạo kỹ năng nghề cho cộng đồng dân cư. Để đạt được hiệu quả, thành phố cần phân loại năng lực của cộng đồng thành các nhóm đối tượng để xây dựng phương án đào tạo phù hợp. Các hình thức và nội dung đào tạo nguồn nhân lực cho cộng đồng phải được xây dựng một cách linh hoạt, uyển chuyển phù hợp với đặc điểm văn hoá của cộng đồng.

Nói tóm lại, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần chủ động triển khai thường xuyên các hoạt động đào tạo lại, bồi dưỡng bổ sung nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ quản lý các cấp, doanh nghiệp kinh doanh du lịch, lao động đang làm việc tại các doanh nghiệp du lịch và dịch vụ du lịch. Đặc biệt, chú ý bồi dưỡng cho đội ngũ những lao động ngành không quản lý

trực tiếp (dân địa phương có cơ sở du lịch) để họ nâng cao nhận thức, cùng cộng đồng có trách nhiệm, giữ gìn những giá trị của sản phẩm du lịch đặc thù ở địa phương.

Thành phố cần thường xuyên tổ chức các lớp đào tạo theo chu kỳ 3 – 6 – 12 tháng để nâng cao kỹ năng và tay nghề cho các đối tượng lao động đang làm việc trong lĩnh vực du lịch.

Các lao động đang làm việc trong lĩnh vực dịch vụ nói chung và trong lĩnh vực du lịch nói riêng sẽ nắm bắt được những kiến thức về du lịch, bên cạnh đó gia tăng cơ hội việc làm và tăng thêm thu nhập. Việc đào tạo nhân lực theo chu kỳ cũng sẽ hỗ trợ cho các hoạt động du lịch trong thành phố, người dân nói chung và các lao động trong lĩnh vực du lịch sẽ có thêm kinh nghiệm trong việc quảng bá sản phẩm địa phương, tự tin hơn trong quá trình giao lưu, đón tiếp du khách.

Đề xuất một số nội dung tập huấn, đào tạo để phát triển nguồn nhân lực phục vụ hoạt động du lịch tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm:

STT	CHỦ ĐỀ TẬP HUẤN	NỘI DUNG CHI TIẾT	ĐỐI TƯỢNG
01	Kỹ năng cơ bản trong đón tiếp và phục vụ khách du lịch	Cách xây dựng các điểm dừng chân đáp ứng nhu cầu về lưu trú, địa điểm ăn uống, mặt hàng sản phẩm quà lưu niệm,... Các kỹ năng cơ bản trong đón tiếp và phục vụ khách du lịch.	Nhân viên trong các nhà hàng, khách sạn, resort hoặc các địa điểm du lịch khác trên địa bàn thành phố
02	Vệ sinh an toàn thực phẩm	Tuyên truyền các thông điệp an toàn thực phẩm trong kinh doanh dịch vụ ăn uống, thức ăn đường phố theo Luật An toàn thực phẩm. Quy trình sơ chế, chế biến thực	Chủ cơ sở, nhân viên trong các nhà hàng, khách sạn, resort hoặc các địa điểm du lịch khác trên

		phẩm đảm bảo tiêu chuẩn phục vụ nhu cầu ăn uống của du khách, đặc biệt là khách quốc tế.	địa bàn thành phố.
03	Nghiệp vụ hướng dẫn du khách	Quy trình chuẩn bị một tour du lịch cụ thể, hướng dẫn tham quan; giải quyết khó khăn, khiếu nại trong quá trình dẫn tour	Các công ty, điểm đến du lịch trên địa bàn thành phố

Các nội dung đào tạo, tập huấn nâng cao chất lượng nguồn nhân lực trong hoạt động du lịch sẽ được lồng ghép trong các chương trình tập huấn theo kế hoạch của UBND thành phố Phan Rang – Tháp Chàm, Sở Văn hoá – Thể thao và Du lịch cũng như các đơn vị khác có liên quan.

Bên cạnh hoạt động đào tạo, tập huấn cho các đối tượng sẽ tham gia vào hoạt động du lịch, thành phố cũng cần quan tâm đến hoạt động khởi nghiệp và phát triển kinh doanh trong lĩnh vực du lịch. Thành phố cần tìm kiếm và sàng lọc cũng như củng cố các ý tưởng khởi nghiệp có tiềm năng. Cụ thể như mô hình khởi nghiệp nuôi ong dú (Jichi Farm) của anh Nguyễn Hữu Trực tại phường Bảo An; Vườn táo sông Dinh của anh Huỳnh Chí tại phường Tấn Tài; Yolo Garden Coffee (Coffee, Homestay, thuê xe máy) của anh Huỳnh Văn Tùng tại phường Đạo Long là 03 mô hình điểm có nhiều tiềm năng để kết nối và phát triển hoạt động du lịch tại thành phố.

Thành phố cần hỗ trợ cho các thanh niên trẻ khởi nghiệp tiếp cận các nguồn vốn vay để các chủ cơ sở này đầu tư xây dựng hạ tầng, cảnh quan và nâng cấp dịch vụ để đón tiếp du khách. Bên cạnh đó, thành phố cũng cần tạo điều kiện để các cá nhân, tổ chức này tham gia các buổi tập huấn nâng cao năng lực kinh doanh, khởi nghiệp cho thanh niên như các lớp chuyên ngành, các lớp tập huấn về kỹ năng quản lý doanh nghiệp, đón tiếp du khách, PR các sản phẩm du lịch trên các phương tiện truyền thông đại chúng,... Thành phố cần có cơ chế để hỗ trợ liên kết và phát triển mạng lưới doanh nghiệp khởi nghiệp cho nguồn

nhân lực trẻ như hỗ trợ pháp lý thường xuyên cũng như tư vấn các hoạt động bảo hộ sản phẩm, sở hữu trí tuệ, thương hiệu,...

Phát triển nguồn nhân lực trẻ khởi sự kinh doanh chính là phát huy nội lực bền vững không chỉ trong hoạt động phát triển kinh tế nói chung mà nó còn là nền tảng để kết nối và phát triển bền vững hoạt động du lịch. Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần có cơ chế và tạo điều kiện để nguồn nhân lực trẻ phát huy hết nội lực trong khởi sự kinh doanh nói chung cũng như trong các hoạt động khác, trong đó có hoạt động du lịch.

10. Định hướng kêu gọi xúc tiến đầu tư thành phố Phan Rang – Tháp Chàm

Để thực hiện thành công nhiệm vụ xúc tiến, quảng bá cho cả thương mại và dịch vụ, thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần phải đầu tư nguồn nhân lực cho lĩnh vực xúc tiến du lịch. Nhân sự thực hiện các hoạt động xúc tiến du lịch phải đáp ứng được trình độ chuyên môn, giỏi ngoại ngữ, am hiểu về nghiệp vụ du lịch, có trình độ chuyên môn về thị trường và nhạy bén về tìm nguồn thị trường du lịch cho các doanh nghiệp du lịch trên địa bàn thành phố,...Thành phố có thể cân nhắc việc thành lập một đơn vị xúc tiến du lịch riêng cho thành phố.

Mục tiêu của việc xúc tiến, quảng bá du lịch và kêu gọi đầu tư là tạo ra hình ảnh mới về tiềm năng du lịch tại thành phố, môi trường kinh doanh du lịch và sản phẩm du lịch có chất lượng đối với thị trường khách du lịch và các nhà đầu tư.

Xúc tiến, quảng bá đối với thị trường khách du lịch. Thành phố Phan Rang – Tháp Chàm xác định thị trường khách nội địa (đặc biệt là Tp.HCM, Hà Nội và khu vực Tây Nguyên) là thị trường trọng tâm cho công tác xúc tiến, quảng bá du lịch. Bên cạnh đó, khách quốc tế (khách Nga, Trung Quốc, châu Âu, Mỹ,...) cũng là thị trường quan trọng để thực hiện các hoạt động quảng bá, xúc tiến và kêu gọi đầu tư.

Thành phố tập trung xúc tiến, quảng bá để thu hút nguồn vốn đầu tư đối với các nhà đầu tư nước ngoài, chú trọng thu hút đầu tư vào cơ sở hạ tầng phục vụ phát triển du lịch tại các điểm, khu du lịch trong tỉnh, các dịch vụ có chất lượng cao như các Resort cao cấp, các khu vui chơi, giải trí,...

Giải pháp xúc tiến, quảng bá và kêu gọi đầu tư rất đa dạng, bao gồm:

- Thông qua các diễn đàn, hội nghị, hội thảo, hội chợ, triển lãm,... trong và ngoài nước.

- Thông qua các công ty lý chuyên nghiệp, các doanh nghiệp trong và ngoài tỉnh, ngoài nước để giới thiệu, kết nối và thương mại hoá các chương trình du lịch đến với các điểm tài nguyên du lịch tại thành phố.

- Tiến hành phát hành rộng rãi các ấn phẩm giới thiệu về con người, lịch sử, văn hoá, cảnh quan và sản phẩm du lịch thành phố cho thị trường khách trong tỉnh, ngoài tỉnh và khách quốc tế.

Tỉnh Ninh Thuận nói chung và thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói riêng cần tập trung đầu tư vào các khu vực mang tính đột phá của ngành du lịch tỉnh được định hướng phát triển theo không gian du lịch, cụ thể với thành phố Phan Rang – Tháp Chàm cần tập trung phát triển các dịch vụ cung cấp cho du khách du lịch như mua sắm, vui chơi giải trí, ẩm thực,... vì đây là trung tâm dịch vụ, du lịch lớn nhất của tỉnh.

Để xúc tiến đầu tư du lịch hiệu quả, các cơ quan quản lý nhà nước cần có cơ sở dữ liệu phân tích các giá trị trải nghiệm của điểm đến cũng như có bộ tiêu chí chi tiết để lựa chọn nhà đầu tư phù hợp với từng đặc điểm của các điểm đến. Các cơ quan xúc tiến du lịch đóng vai trò quan trọng trong việc tư vấn điểm đến. Chính quyền thành phố cần chỉ đạo tuyên truyền các chủ trương, chính sách phát triển du lịch của thành phố nhằm tạo sự chuyển biến trong nhận thức, hành động của cán bộ và người dân. Các phương tiện truyền thông khác tại địa phương cần tăng cường giới thiệu về tiềm năng du lịch, định hướng phát triển trong tương lai để có thể thu hút các nguồn lực trên địa bàn cũng như các đối tác bên ngoài.

Một số gợi ý để kêu gọi đầu tư trên địa bàn thành phố Phan Rang – Tháp Chàm:

- Kêu gọi đầu tư dọc hai bờ sông Dinh thành các điểm dịch vụ giải trí, ngắm cảnh, ăn uống,...
- Kêu gọi đầu tư tổ chức các dịch vụ vui chơi, giải trí trên biển, đặc biệt tại công viên biển Bình Sơn.
- Kêu gọi đầu tư vào Điểm trung bày và bán sản phẩm OCOP, dịch vụ du lịch.
- Kêu gọi đầu tư Trung tâm thương mại quy mô lớn tại thành phố để đáp ứng nhu cầu mua sắm của người dân thành phố và khách du lịch.

11. Xây dựng kế hoạch chi tiết và khái toán kinh phí triển khai Đề án

- Kế hoạch triển khai thực hiện giai đoạn 2023 – 2025.

STT	Nội dung thực hiện	Thời gian thực hiện
1	Hội nghị truyền thông về Đề án và các hoạt động liên quan	2023
2	Đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng lao động qua các năm nhằm phát triển sản xuất và phục vụ du lịch	2024, 2025
3	Lắp đặt đồng hồ công cộng tại công viên biển Bình Sơn	2024
4	Hệ thống nhạc nước tại công viên biển Bình Sơn (3D Mapping), biểu tượng vui (nhân cách hoá biểu trưng xương rồng)	2024
5	Xây dựng homestay và dịch vụ ăn uống	2024
6	Hệ thống đèn màu phun nước	2024
7	Trồng cây lao chắn sóng	2024
8	Hỗ trợ xe bán hàng tại đường đi bộ công viên biển Bình Sơn	2024
9	Tổ chức festival biển	2024, 2025

10	Xây dựng bộ nhận diện thương hiệu du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	2024
11	Xây dựng Bộ thuyết minh du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	2024
12	Xây dựng Điểm kết nối và bán sản phẩm OCOP, dịch vụ du lịch	2024
13	Số hoá các điểm di tích, lịch sử	2025
14	Xây dựng phần mềm quản lý, hướng dẫn, quảng bá du lịch thành phố	2025

- Kế hoạch triển khai thực hiện giai đoạn 2026 – 2030.

STT	Nội dung thực hiện	Thời gian thực hiện
1	Đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ du lịch	2026, 2027, 2028, 2029, 2030
2	Xây dựng con đường “di sản xanh” kết nối 02 hồ Điều hoà	2026
3	Xây dựng Điểm tập và huấn luyện chơi golf	2026, 2027

**KHÁI TOÁN KINH PHÍ XÂY DỰNG HẠ TẦNG, CẢNH QUAN VÀ TRIỂN KHAI
ĐỀ ÁN PHÁT TRIỂN DU LỊCH THÀNH PHỐ PHAN RANG – THÁP CHÀM GIAI ĐOẠN 2023 – 2025,
ĐỊNH HƯỚNG ĐẾN NĂM 2030**

Đơn vị tính: triệu đồng

STT	Hạng mục	Số lượng	Đơn giá	Thành tiền	Ngân sách Trung ương	Ngân sách địa phương		Nguồn vốn doanh nghiệp	Nguồn vốn hộ dân	Thời gian thực hiện
						Vốn sự nghiệp	Vốn đầu tư công			
PHẦN I	GIAI ĐOẠN 2023 - 2025			26.900	-	5.900		21.100	-	-
1	Hội nghị truyền thông về Đề án và các hoạt động liên quan	1	100	100	-	100	-	-	-	2024
2	Đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ	4	100	400	-	400	-	-	-	2024, 2025

	du lịch									
3	Lắp đặt đồng hồ công cộng tại công viên biển Bình Sơn	1	50	50	-	-	50	-	-	2024
4	Hệ thống nhạc nước tại công viên biển Bình Sơn (3D Mapping)/biểu tượng vui (nhân cách hoá biểu trưng xương rồng)	1	1.500	1.500	-	-	1.500	-	-	2024
5	Xây dựng homestay và dịch vụ ăn uống	1	10.000	10.000	-	-	-	10.000	-	2024
6	Hệ thống đèn màu phun nước	1	50	50	-	-	50	-	-	2024
7	Trồng cây lao chẳng sống	1.000	1	1.000	-	-	1.000	-	-	2024

8	Hỗ trợ xe bán hàng tại đường đi bộ công viên biển Bình Sơn	20	10	200	-	-	100	100	-	2024
9	Tổ chức festival biển	2	1.000	2.000	-	1.000	-	1.000	-	2024, 2025
10	Xây dựng bộ nhận diện thương hiệu du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	1	500	500	-	500	-	-	-	2024
11	Xây dựng Bộ thuyết minh du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm	1	200	200	-	200	-	-	-	2024
12	Xây dựng Điểm kết nối và bán sản phẩm OCOP, dịch vụ du lịch	1	10.000	10.000	-	-	-	10.000	-	2025
13	Số hoá các điểm di	1	1.000	1.000	-	1.000	-	-	-	2025

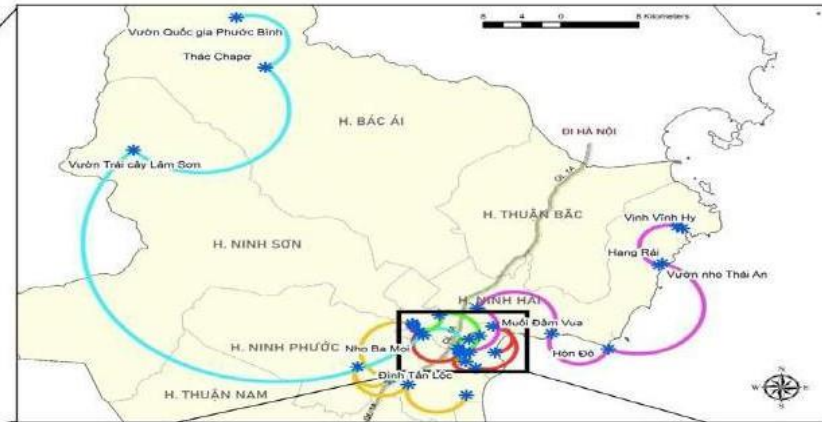
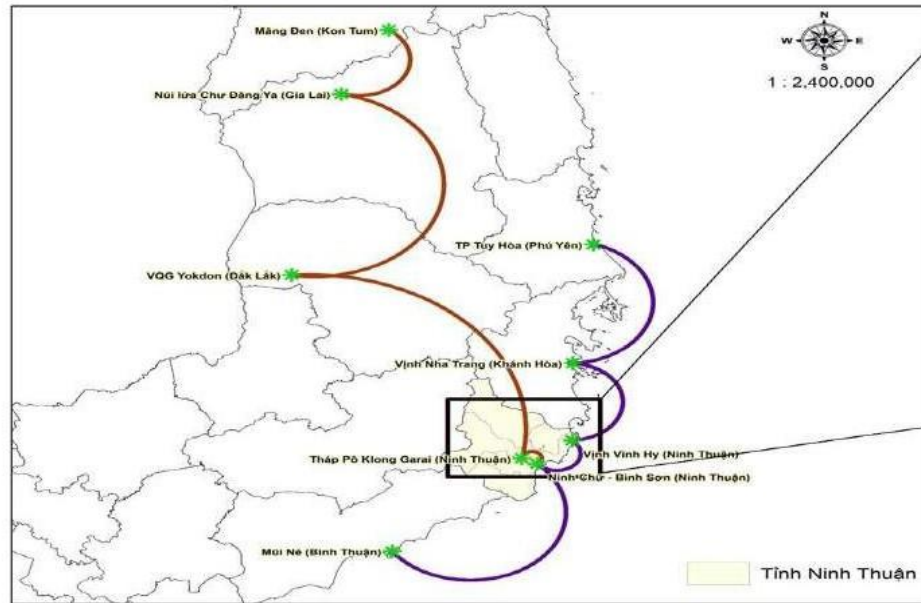

	tích, lịch sử									
14	Phần mềm quản lý, hướng dẫn, quảng bá du lịch thành phố	1	500	500	-	500	-	-	-	2025
PHẦN II	KINH PHÍ HOẠT ĐỘNG GIAI ĐOẠN 2026 -2030			28.500	0	3.500	25.000	0		
1	Đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ du lịch	15	100	1.500	-	1.500	-	-	-	2026, 2027, 2028, 2029, 2030
2	Xây dựng con đường “di sản xanh” kết nối 02 hồ Điều hoà	1	2.000	2.000	-	-	2.000	-	-	2026
3	Xây dựng Điểm tập	1	25.000	25.000	-	-	-	25.000	-	2026,

	và huấn luyện chơi golf									2027
III	TỔNG NGUỒN KINH PHÍ (I VÀ II)	55.500	-	9.400	46.100	-				

III. Bản vẽ

Bản đồ các tuyến du lịch TP. Phan Rang - Tháp Chàm và khu vực lân cận

- Tuyến du lịch theo QL1: TP Tuy Hòa (Phù Yên) – Vinh Nha Trang (Khánh Hòa) – Vinh Vinh Hy (Ninh Thuận) – Biển Ninh Chữ (Ninh Thuận) - Mũi Né (Bình Thuận)
- Tuyến Du lịch kết hợp: Biển Bình Sơn – HTX nho Evergreen – Vườn táo sông Dinh – Chùa Ông - Trại nuôi ong đứ Jichi Farm – Đền thờ Đức Thánh Trần
- Tuyến Du lịch kết nối phía Nam thành phố: Tháp Pô Klông Garai – Lăng gốm Bảo Trúc – Đền Pô Inư Nugar – Lăng nghề Mỹ Nghiệp – Đồi cát Nam Cương
- Tuyến Du lịch kết nối phía Tây Bắc thành phố: TP. Phan Rang-Tháp Chàm – Nho Ba Mọi – Vườn Trái cây Lâm Sơn – Thác Chaper – Vườn Quốc gia Phước Bình
- Tuyến du lịch theo QL27: Ninh Chữ - Bình Sơn (Ninh Thuận) – Tháp Pô Klông Garai (Ninh Thuận) – VQG Yokdon (Đắk Lắk) – Núi lửa Chư Đăng Ya (Gia Lai) – Mãng Đen (Kon Tum)
- Tuyến Du lịch kết nối phía Đông Bắc thành phố: TP. Phan Rang-Tháp Chàm – Di tích lịch sử núi Cá Đú – Muối Đầm Vua – Hòn Đò - Hang Rái – Vườn nho Thái An – Thôn Cầu Gậy – Vinh Vinh Hy
- Tuyến Du lịch văn hoá Chăm: Tháp Pô Klông Garai – Thôn Thành Ý (xã Thành Hải) – Trung tâm nghiên cứu văn hoá Chăm – Bảo tàng Ninh Thuận
- Tuyến Du lịch văn hoá bản địa: Đỉnh Văn Sơn- Miếu Xóm Bảnh – Đền thờ Đức Thánh Trần – Chùa Ông – Đỉnh Tân Lộc

IV. Vốn đầu tư

1. Tổng vốn đầu tư

Tổng hợp từ nhu cầu vốn thực hiện các hạng phục trong việc xây dựng đề án: **55.500 triệu đồng** (Năm mươi lăm tỷ, năm trăm triệu đồng).

2. Cơ cấu nguồn vốn

- Nguồn vốn ngân sách Trung ương (nếu có): **0 đồng**
- Nguồn vốn ngân sách nhà nước theo phân cấp ngân sách: **9.400 triệu đồng** (Chín tỷ bốn trăm triệu đồng).
- Nguồn vốn khác như: Các nguồn tài trợ, viện trợ, huy động đóng góp, hỗ trợ từ các cá nhân, doanh nghiệp và các nguồn hợp pháp khác theo quy định của pháp luật để thực hiện đề án: **46.100 triệu đồng** (Bốn mươi sáu tỷ, một trăm triệu đồng).

V. Hiệu quả triển khai

1. Hiệu quả kinh tế

Tạo nền tảng kêu gọi thu hút các nhà đầu tư, tạo động lực nhằm thay đổi bộ mặt kinh tế - xã hội tại thành phố Phan Rang – Tháp Chàm nói chung và các khu vực triển khai các nội dung của Đề án nói riêng.

Trong tương lai, việc triển khai hiệu quả các nội dung chi tiết của Đề án sẽ góp phần thúc đẩy hoạt động du lịch của thành phố Phan Rang – Tháp Chàm. Hoạt động du lịch phát triển sẽ kéo theo những ngành nghề khác phát triển và gia tăng giá trị thu nhập.

2. Hiệu quả xã hội

Tạo thêm việc làm mới có thu nhập gắn với phát triển du lịch tại địa phương.

Kêu gọi sự tham gia của cộng đồng địa phương trong việc khai thác và phát triển du lịch theo nguyên tắc vừa khai thác, vừa bảo tồn các giá trị cảnh quan của thành phố và hệ giá trị lịch sử văn hoá đặc sắc của địa phương.

Góp phần hoàn thiện kết cấu hạ tầng giao thông, hình thành chuỗi cung ứng hàng hoá, dịch vụ ngày càng đồng bộ và đa dạng, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho người dân đang sống và làm việc tại thành phố.

Sự tham gia của cộng đồng địa phương, cụ thể như cộng đồng người Chăm tại thôn Thành Ý (xã Thành Hải) sẽ bổ sung thêm các giá trị cho các chương trình du lịch bền vững, cộng đồng sẽ thấy tự hào hơn về những mối quan tâm, tôn trọng của những người bên ngoài. Do vậy, hệ quả là cộng đồng sẽ ngày càng có ý thức tự tôn, tự giác lưu giữ những nét văn hoá đặc sắc truyền thống.

3. Hiệu quả môi trường

Cộng đồng địa phương nói chung và các chủ thể tại các điểm du lịch sẽ gia tăng ý thức và cảm giác tự hào về quê hương, xứ sở, từ đó gia tăng những nỗ lực về bảo tồn môi trường.

Một số hoạt động du lịch theo xu thế Du lịch xanh, Du lịch tình nguyện sẽ góp phần khắc phục các vấn đề đang tồn tại trong bối cảnh hiện nay.

VI. Tổ chức thực hiện

1. Phân công tổ chức thực hiện

Cơ quan chỉ đạo: UBND thành phố Phan Rang – Tháp Chàm.

Cơ quan phối hợp thực hiện: Phòng Văn hoá và Thông tin; Phòng Tài chính – Kế hoạch; Phòng Kinh tế; Phòng Tài nguyên môi trường; UBND các phường, xã; Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch; Sở Khoa học và Công nghệ; Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; Sở Y tế; Sở Tài Nguyên và Môi trường; Sở Tài chính; Sở Công Thương.

- Phòng Văn hoá và thông tin

Phòng Văn hoá và thông tin là cơ quan đầu mối chủ trì, phối hợp với các đơn vị khác có liên quan trong việc triển khai thực hiện các nội dung Đề án. Phòng Văn hoá và thông tin chủ trì và phối hợp kiểm tra, đôn đốc việc triển khai thực hiện Đề án tại địa phương, tham mưu, đề xuất phương án xử lý những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện.

Tổ chức hoặc phối hợp tổ chức thực hiện các sự kiện xúc tiến và quảng bá du lịch, trong đó nhấn mạnh đến việc kết nối với các trung tâm lớn của cả nước, đặc biệt là Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh trong việc xây dựng hình ảnh điểm đến.

Tạo điều kiện thuận lợi và hướng dẫn đơn vị chủ trì cũng như nhà đầu tư về thủ tục, hồ sơ thuộc ngành quản lý.

- Phòng Kinh tế - Hạ tầng

Phòng Kinh tế - Hạ tầng hỗ trợ, phối hợp với đơn vị chủ trì và các đơn vị có liên quan trong việc triển khai thực hiện các nội dung Đề án.

Tạo điều kiện thuận lợi và hướng dẫn các nhà đầu tư về thủ tục, hồ sơ thuộc ngành quản lý.

- Phòng Tài chính – Kế hoạch

Phòng Tài chính – Kế hoạch hỗ trợ, phối hợp với đơn vị chủ trì và các đơn vị có liên quan trong việc triển khai thực hiện các nội dung Đề án.

Tạo điều kiện thuận lợi và hướng dẫn các nhà đầu tư về thủ tục, hồ sơ thuộc ngành quản lý.

- Phòng Tài nguyên môi trường

Phòng Tài nguyên môi trường hỗ trợ, phối hợp với đơn vị chủ trì và các đơn vị có liên quan trong việc triển khai thực hiện các nội dung Đề án.

Tạo điều kiện thuận lợi và hướng dẫn các nhà đầu tư về thủ tục, hồ sơ thuộc ngành quản lý.

- UBND các phường, xã

UBND các phường, xã hỗ trợ, phối hợp với đơn vị chủ trì và các đơn vị có liên quan trong việc triển khai thực hiện các nội dung Đề án.

Tạo điều kiện thuận lợi và hướng dẫn các nhà đầu tư về thủ tục, hồ sơ thuộc ngành quản lý.

- Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch

Tư vấn, hỗ trợ cho UBND thành phố về các chủ trương, chính sách của tỉnh trong phát triển du lịch và các vấn đề có liên quan đến lĩnh vực ngành quản lý.

Hỗ trợ cho UBND thành phố trong quá trình triển khai thực hiện Đề án.

- Sở Khoa học và Công nghệ

Tư vấn, hỗ trợ cho UBND thành phố về các chủ trương, chính sách của tỉnh liên quan đến lĩnh vực ngành quản lý.

Hỗ trợ cho UBND thành phố trong quá trình triển khai thực hiện Đề án.

- Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

Tư vấn, hỗ trợ cho UBND thành phố về các chủ trương, chính sách của tỉnh liên quan đến lĩnh vực ngành quản lý.

Hỗ trợ cho UBND thành phố trong quá trình triển khai thực hiện Đề án.

- Sở Y tế

Tư vấn, hỗ trợ cho UBND thành phố về các chủ trương, chính sách của tỉnh liên quan đến lĩnh vực ngành quản lý.

Hỗ trợ cho UBND thành phố trong quá trình triển khai thực hiện Đề án.

- Sở Tài Nguyên và Môi trường

Tư vấn, hỗ trợ cho UBND thành phố về các chủ trương, chính sách của tỉnh liên quan đến lĩnh vực ngành quản lý.

Hỗ trợ cho UBND thành phố trong quá trình triển khai thực hiện Đề án.

- Sở Tài chính

Tư vấn, hỗ trợ cho UBND thành phố về các chủ trương, chính sách của tỉnh liên quan đến lĩnh vực ngành quản lý.

Hỗ trợ cho UBND thành phố trong quá trình triển khai thực hiện Đề án.

- Sở Công thương

Tư vấn, hỗ trợ cho UBND thành phố về các chủ trương, chính sách của tỉnh liên quan đến lĩnh vực ngành quản lý.

Hỗ trợ cho UBND thành phố trong quá trình triển khai thực hiện Đề án.

- Các cá nhân, doanh nghiệp có liên quan trong quá trình thực hiện Đề án

Các cá nhân, doanh nghiệp có liên quan có trách nhiệm tuân thủ các chủ trương của thành phố trong việc phát triển các hoạt động cũng như các sản phẩm du lịch trên địa bàn thành phố. Bên cạnh đó, các cá nhân, doanh nghiệp cần phối hợp, hợp tác với các bên liên quan, đặc biệt là cơ quan quản lý nhà nước trong quá trình triển khai thực hiện Đề án.

2. Chế độ thông tin, giám sát

Định kỳ 06 tháng, hằng năm hoặc đột xuất, đơn vị chủ trì và các đơn vị có liên quan báo cáo tình hình thực hiện đề án gửi UBND thành phố tổng hợp và báo cáo theo quy định.

Trong quá trình triển khai Đề án, nếu có khó khăn, vướng mắc, đơn vị chủ trì và các đơn vị có liên quan kịp thời phản ánh về UBND thành phố để tổng hợp, đề xuất và báo cáo với UBND tỉnh theo quy định.

PHẦN IV. KẾT LUẬN

Là trung tâm du lịch dịch vụ cho không gian phát triển du lịch trung tâm, là đầu mối của các tuyến giao thông và du lịch quan trọng như Quốc lộ 1, Quốc lộ 27, đường sắt Bắc – Nam...thành phố Phan Rang – Tháp Chàm sẽ là trung tâm du lịch dịch vụ lớn nhất của tỉnh, đầu mối đón tiếp và cung cấp khách du lịch cho các không gian khác của tỉnh Ninh Thuận. Xây dựng Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030 là rất cần thiết để xây dựng thành phố trở thành đô thị biển lấy phát triển du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn.

Xây dựng thành phố Phan Rang – Tháp Chàm trở thành đô thị biển góp phần đa dạng hoá các sản phẩm du lịch hiện tại của thành phố, vừa góp phần bảo tồn những giá trị văn hoá đặc thù của địa phương. Thực hiện hiệu quả Đề án phát triển du lịch thành phố sẽ phát huy được các tiềm năng cũng như nội lực các điểm đến của thành phố, góp phần gia tăng các giá trị các sản phẩm du lịch tại thành phố.

Để việc triển khai Đề án phát triển du lịch thành phố Phan Rang – Tháp Chàm giai đoạn 2023 – 2025, định hướng đến năm 2030, thành phố cần phối

hợp chặt chẽ với các đơn vị các cấp cơ sở để cùng triển khai các hạng mục. Thành phố cũng cần xem xét các nguồn vốn để thực hiện các hạng mục trong Đề án cũng như kêu gọi các nhà đầu tư, các doanh nghiệp hoặc các nguồn vốn khác.